

Taxa postala
plátó in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
No. 224713/929.

10. Telefon: 18-60.
Havonta 110, negy
évre 600, egészévre
félre: Havonta 2,
félre 12, egészévre
detések díjazás sz.
KELLET a transilva
n székesség egyetlen polit
ja. Cikkeink utánnomá
forrás megjelölésével eng.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI LAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Ara 5 lej

Vasárnap, 1937. június 20.

5697. ÉV.
TAMUZ 11.

KX. ÉVF.
136. SZAM

Emberségesség elven — embertelenség a gyakorlatban

A spanyol polgárháború történetét, ha egyszer majd megírják, a történetírók nemcsak a védekezők hősiességét és a támadók elszántságát fogják megállapítani, hanem mindkét fél pártatlan kegyetlenségét is.

A mindig kegyetlen polgárháborúk történetében is pártatlanul állanak azok a minden emberiséget feltevév embertelenségek, amelyek a spanyol polgárháborút kitörése óta jellemzik.

Madrid és Bilbao bombázása, Guernica elpusztítása jelzik a vandál tettek legmagasabb fokát, nem is beszélde Almeria bombázásáról, mely igazi és hamisítatlan német „hőstett” volt.

A benemavatkozás csődjének leplezésére szolgáló benemavatkozási bizottság végre megelégette legalább is elvben, a spanyol polgárháború embertelenségeit.

Miért is nekilátott egy kétes értékű és határu kiáltvány megszövegezéséhez, melyben a harcok feleket emberségesebb magatartásra szólítja fel.

Sok foganatja nem lesz ennek a felhívásnak, hiszen az „ellenőrzés” is azt bizonyította be, hogy minden, csak nem ellenőrzés.

De nem is lehet foganatja, mert hiszen az ellenőrzési bizottság legfőbb patrónusa: Anglia kormánya az, mely saját maga vétett leg súlyosabban az emberségesség szabálya ellen, amikor megtagadta a védelmet a Bilbaoól védtelen gyermekeket és asszonyokat szállító rajtót.

Egy olyan gesztus volt, amely a benemavatkozási bizottság emberségességi felhívása mögött kivonja az erkölcsi ércfedezetet.

A cemenyitelen küzdelem

A kormány intézkedéseket hozott a spekuláció ellen és most fejen van vele az egész ország, hogy az intézkedések nem sikerültek. Szabadna feltenni az egyszerű kérdést: miért is sikerültek volna?

Nem tudni, hogy tulajdonképpen mi indította a kormányt ennek az eredménytelen propagandának a beindítására. Miért kellett újra előszedni a spekuláció elleni küzdelem frázisát, amit azt hisszük, egyetlen komoly közgazdasági tényező sem vehet komolyan?

Általában, bizonyos okokból és hangulatok kedvéért, a spekuláció fogalmából must csináltak, ördögi dolgot, amelyet titokzatos boszorkánykonyhákban főznek ki és ismeretlen erők által állnak mögöt, ezek irányítják, mintegy hadjáratként a békés lakosság ellen.

Holott a spekuláció igen egyszerű gazdasági törvények függvénye. A kereslet és kínálat szabályai határozzák meg. Ha nagy a kereslet, felmegy az ár, ha lanyha, esik.

A drágulás nem azért van, mert ördögi kereskedők felsorolták az árakat, hanem mert világpiacunkon, a nemzetközi fogyerkező hatása alatt, emelkedtek a nyersanyagok árai és emeltek a nyersanyagok, az árak is emelkednek.

Azonfelül pedig van még egy tényező, ami az árakat emeli.

Hónapok óta valóban emelkednek az árak, mert a pénzügyminiszter két-háromszorosára emelte a vállalatok adót. Az adóprás mellett eddig az összes nyersanyagokra hajmeresztő letételeket szöktak rá, emelték a házádot, vásárokat róttak ki és ezzel az élet egész vonásán megdrágították az árut.

Hogyan lehetne ekkor ez ellen küzdeni? A spekuláció, ha meg nem engedett eszközökkel történik, elfojtható, a létező, a kereskedelmi szabályozó törvények segítségével.

Különös intézkedésekkel nem is lehet beilyásolni olyan folyamatokat, amelyeket keres törvények irányítanak.

Nem lehet tehát mesterségesen olcsóbbá tenni az életet.

Vannak azonban a kormányának más eszközei ahhoz, hogy az életet a természetszerűleg mekedő árakhoz idomítsa.

Például az az örmé, ami már hetek óta

Hodza Milán dr. békét közvetít Maniu és Vaida között?

A Maniu-Vaida béke és Románia külpolitikai orientálódásának problémája

Bucuresti, június 19. (Az Uj Kelet tud.) Hodza Milán dr., Csehszlovákia miniszterelnöke elutazása előtt fogadta a román és jugoszláv félhivatalos távirati irodák: a Rador és az Avala vezetőit, akiknek teljes melegegedést fejezte ki romániai impressziói fölött.

— Olyan megnyilatkozásoknak voltam tanuja ugy Bucurestiben, mint a dunai kiránduláson — mondotta Hodza Milán — amelyek nyilvánvalóan bizonyítják számomra, hogy a kisantant államok lakossága minden alkalmat megragad annak kifejezésére, mennyire határozottan kívánja a három állam szervezés együttműködését és minden téren való összefogását. Ezenfelül gyakorlati megoldásokat is készítettünk elő a dunai együttműködés néhány időszerű kérdésében. A Romániában töltött napok szövetségünk és termékeny együttműködésünk felelhetetlen tanubizonyosságai fognak maradni.

Alkalmunk volt Bucurestiben kifejezni hódolatunkat Nagy-Románia uralkodója, II. Károly király előtt, aki minden alkalmat megragad arra, hogy népének széles emberi fejlődés lehetőségeit biztosítsa. Örömmel láttam viszont Sztojadinovic jugoszláv miniszterelnököt, aki jelenlétével is kihangsúlyozta a kisantant egységét. Meleg köszönetemet kívánom kifejezni a román jugoszláv miniszterelnökök összes munkatársainak értékes támogatásukért.

Hodza Milán távirata Tatarescunak

Hodza Milán elhagyva Románia területét, a következő táviratot intézte Tatarescu miniszterelnökéhez:

„Amidőn az önök szép országáról, vendégszerető földjéről távozom, legszívelebb köszönetemet kívánom kifejezni baráti fogadtatásomért, amelyben az az országainkat örökre egyesítő barátság megnyilatkozását láttam. Kérem, tolmácsolja öfelsége, Károly királynak alázatos hódolatomat, köszönetemet Antonescu külügyminiszter excellenciájának és a királyi kormány többi tagjainak, valamint mindazoknak, akik az utóbbi napok sikerében közreműködtek.”

Mit akart elintézni Hodza Milán Bucurestiben

Belpolitikai körökben Hodza Milán látogatása igen érdekes kommentárokat adott alkalmat. Mint ismeretes, a cseh miniszterelnök többször megbeszélést folytatott Vaida Sándorral és Mihalacheval. Bucuresti körökben tudni vélik, hogy e megbeszélések nem csupán a kisantant államokat közzösen érdeköl nemzetközi problémákra szorítottak. A demokratikus Csehszlovákia számára nem közömbös, hogy Romániában milyen politikai rendszer fog a liberális kormány helyébe lépni. A szélső jobboldali esetleges uralomra kerülése ugyanis alapvető változásokat idézhet elő az ország külpolitikai orientálódásában. Ismeretes dolog, hogy a vasgárdák és a cuzista párt ellenzik a kisantantot, mint amelyben a francia külpolitika és a Népszövetség politikai eszközét látják. Ehelyett a német-olasz orientációt ajánlják. Már pedig Románia lecsatlakozása a német külpolitikához katasztrófálisan meggyöngyhethetné Csehszlovákia nemzetközi pozícióját.

Hodza Milán dr. annakidején a magyar parlamentben nemzetiségi képviselő volt Maniuval és Vaida Sándorral egyetemben. A cseh miniszterelnök ugy Vaidával, mint Maniuval meleg baráti kapcsolatokat tart fenn. Állítólag Hodza dr. magára vállalta

azt a nehéz és hálátlan feladatot, hogy Maniut alkotmányos tranzigenciájának feladására bírja és a két régi barát között közlekedés hozzon létre. Hodza dr. véleménye szerint, amelyet nyilván az ország jelenlegi külpolitikai irányának összes hívei is osztanak, Maniu és Vaida kibékülése lehetővé tenné, hogy a nemzeti parasztpártból ismét olyan kormányformáció alakuljon, amely a kellő eséllyel pályázhatja meg a kormányutódlást és amely ugy ber, mint külpolitikailag biztosíthatná a foytonosságot.

Hodza Milán dr. romániai útja előtt Párizsban járt, ahol találkozott Maniuval. A külföldről napokban hazatérő Maniu utbaeji Prágát, ahol ismételten megbeszélést fog folytatni a cseh miniszterelnökkel. A megbeszélések napirendjén állítólag nem csak a dunai konföderáció kérdése fog szerepelni, hanem a Vaidával való kibékülés gondolata is.

A hirt, amely a bel- és külpolitikai életnek egyaránt nagy szenzációja, fenntartással közöljük.

Neurath londoni tanácskozásán szóba sem löhet a négyhatalmi paktum újfélesztésének kérdése

London, június 19. (Rador.) A Morning Post foglalkozva Neurath közeli londoni látogatásával, megállapítja, hogy Von Neurath közeli látogatása nem lehet kiindulási pont a nagyantalmi paktum újfélesztésére vonatkozó tárgyalásoknak. Nagy-Britannia és Franciaország ellenzik ezt a diplomáciai lépést. A francia kormány ki is jelentette, hogy részéről nem lehet szó négyos paktumról, ami elválasztaná Oroszországtól. Habár a legutóbbi moszkvai kivégzések keleten benyomást keltek, a francia közvélemény még is kitart a paktum mellett, amit azért kötöttek, hogy kizárják minden német-orosz közlekedést.

mára, hogy életnívóját a köztehek csökkentésével tudja emelni.

Ezek a természetes utak. És ha ezen az uton indul el, a kormánynak sikerülni is fog elérni az élet megkönnyítését.

VILÁG TUKRAN

Nemzeti és társadalmi harcok Belgiumban

A rezimusz veresége megmutatta: Belgium népének nagy többsége egységes a fasizmussal szemben. De a kis országban vannak erős belső ellentétek. S mikor a fasizmus elleni küzdelem nyugvópontra jut, kiütözkönek a nemzeti és a társadalmi harcok.

Miben nyilvánul a belga nemzeti kérdés? Van Belgiumnak nemzeti kisebbsége? Igen, körülbelül 100 ezer főnyi német kisebbség, amelynek jogait a belga törvények nagy mértékben biztosítják.

Ezen a kisebbségen kívül van két társnemzet, a francia, amelynek nagy része Belgiumban a wallon tájszólást beszéli és a flamand. Bárha több flamand van, mint francia — 4,135.000 flamanddal szemben áll 3,513.000 francia — mégis a nemzeti élet előterében a franciák állnak. Mikor a flamand városok visszaféjldnek, jórészt azért, mert nem voltak olyan jó kikötők, mint a holland városoknak, a vagyonos osztályok főleg franciákból kerülnek ki. A francia forradalom hódítása, később a Hollandiától való elszakadás a franciáknak kedvez. A flamand nyelv háttérbe szorult.

Mikor az ország demokratikus fejlődésével együttesen ébred főleg az alsóbb osztályokhoz tartozó flamandok öntudata, a flamand nyelv is mind több joghoz jut. A flamandok küzdelemét legjobban a szocialisták támogatják. Legerősebben a liberálisok szegülnek velük szembe.

Amikor a háború kitört, a flamandok jórésze a megtámadott Belgium segítségére siet. Egyik csoportjuk azonban, az úgynevezett aktivisták, összejátszanak a megszálló német csapatokkal. Belgium flamandlaktá részét el akarják az országtól szakítani és német fennhatóság alatt kis flamand országot alapítani.

A kocka megfordul. Az antant győz. A németek elhagyják Belgiumot. Az aktivisták ellen hazaárulás címén megindul a per. Harmincat közülük halálra ítélnék, de az ítéleteket kegyelmi uton börtönbüntetésre változtatják. Később a börtönt is elengedik. Az 1929-es amnesztia törvény nagyban és egészben felszámolja az aktivisták ellen alkalmazott megtorlást. Csak kis részletkérdések maradnak megoldatlannak.

Ezek közül legfontosabb a mellékbüntetéseknek, így a politikai jogok gyakorlásának a kérdése.

A flamandok túlnyomó többsége elítélte az aktivista mozgalmat. De az volt a nézetük: körülbelül 20 esztendő telt el a világháború felfordulása óta, politikai bűncselekményekről van szó, amelyek mélyen mégis az elnyomott flamand nép követelési rejlettek. követelések, amelyeket a háború után a belga demokrácia jórészt valóra is váltott. Ily körülmények között helye van, mint Van Zeeland miniszterelnök egyik beszédében formulázta, a feledésnek. Ezért a szocialista befolyás alatt álló kormány a mellékbüntetések elengedése melé áll.

Erre megmozdul a francia sovinizmus. Hazaárulóknak nem szabad politikai jogot adni — hirdeti. A wallon sovinizmus mindent megmozgatnak, fronttharcos egyesületek harcolnak az amnesztia ellen, tüzkereztettek tüzet okédnak. A nemzeti küzdelem lángjai magásra csapnak. A kormány helyzete megmozdul.

Erre a szocialisták közvetítő indítványt lépnek fel. A kormány ragaszkodik javaslatához. Teljesíteni kell a flamandok jogos kívánságát. De valami engedmenyt kell tenni a wallon nemzeti érzésnek is. A halálra ítéltnek ne legyenek választatók,

emet kémikusról
szaszkgár szol-
és ipari kémke-
lakásán fogana-
ával talált ira-
nemzet
rdékében műkö-
veigelt, letartöz-
alóságnak, hogy

üdvözlése omáson

elet tud.) Pénte-
mepélyes keretek
edza Milán cseh-
állomáson a pol-
öket, míg a kör-
akói, akik szokol-
túl köszöntöt-
egyesületek üd-
ul mondott közö-
kösiját ezután a
k és a cseh mi-
áron keresztül

Romániába a légügyi

erre Cot francia
bilógépen a fővá-
gyi miniszter ki-
nikus is érkezik.
küvli fogadtatást

adi zsidó veját

adi törvényszék
Moroda község-
ki az aradi hit-
éfkát lopott ki.
ak látta a vád-
vi börtönre és
itelt.

ott be lonáriusok ába

énteken hajnal-
Marin a spanyol
usok bucaresti
villám. Az épü-
ak a lángok. A
dházában alár-
sok elottották a
sapata csodála-
a. Este a bucu-
tak a mauzole-

örön rendszerint odésünket regge- pohár természese- zzel elrendezülk.

tött a vonat.
pítési kiránduló
Oprila, az auto
nica ügyvédek
adnagy és Alex-
maradtak.

Lepkédő E. E. L. Fog 18 60.

Vannak azonban a kormányának más eszközei ahhoz, hogy az életet a természetszerűleg mekedő árakhoz idomítsa. Például az az örmé, ami már hetek óta

Ez azt jelenti, hogy a nemzeti béke kedvéért föl lehet áldozni néhány fasiszta — mert elsősorban ezekről volt szó — választás hatóságát.

A kormány ezt a javaslatot elfogadja. Erre viszont a flamand nacionalisták zudulnak föl. A polgári pártokban egymással szemben állnak flamandok és wallonok. Ezeknek a pártoknak az egysége csak a papiroson maradt meg. Az egyetlen párt, amely igazán a belga nemzeti egységet képviseli, a szocialista. A szocialisták segítségével igen kis többséggel megszavazták az amnesztiajavaslatot. Az amnesztia-ra szavazó 95 képviselő közül 55 szocialista volt.

Az a kép, amelyet festettünk, a politikai színpad képe. Mi volt a kulisszák mögött? Ugy a wallon, mint a flamand nemzeti uszítás kis kapitalista klikkek műve volt elsősorban. Ezeknek nem tetszett a belga szociálpolitika útjeme, az öregségi biztosítás reformja. Elégületlenek voltak a bankokra vonatkozó törvényhozás szigorításával, a pénz elértéktelenedése következtében keletkezett nyereségek megadóztatásával.

Ezeket az érveket nem tudták a kormány ellen érvényesíteni. Ezért a kormányt a nemzeti szennvedélyek szításával akarták megbuktatni.

Ebből a szempontból a legérdekesebb volt a rexistáknak, a belga fasisztáknak a magatartása. A belga fasiszták is, mint a fasiszták mindenütt, a nagytöke érdekeit képviselik. Az amnesztia ellen szavaztak. Wallon hívek körében azzal érveltek, hogy az amnesztia a wallon nemzeti érzést sérti. Felbujtottak wallon frontharcosokat, hogy érdemrendjeiket dobják az Ismeretlen Katona emlékének fedőlapjára. Flamand körökben ellenben kijelentik, hogy azért kellett az amnesztia ellen fordulniok, mert nem ment eléggé messze a flamand követelések teljesítésének kérdésében.

Más volt a szocialisták magatartása. A wallonok előtt kifejtették, hogy tekintet kell lenniök a flamandok érzéseire, a flamandok előtt, hogy kimélniök kell a wallonok érzékenységét. Eppen azért, mert a nemzetek összetartását, együttműködését vallják, hirdették a nemzeti türelmet, a nemzeti megegyezésnek szükségességét.

FIGYELEM! EGY CSODALATOS TALÁL-MANY SIKERÜLT! Az új Primeros minőség „Luxur Silken finest” oly finom, mint egy hártya és a bőrrel annyira egybeolvad, hogy alig érezhető! És emellett föltétlenül biztos! Győződjön meg maga és kérje az új minőséget „Original-Primeros Luxur Silken finest”.

Băile Episcopesti

Oradea mellett

600 év óta használják eredményel 429 kénés, rádiumos hőforrásait — reuma, köszvény, csusz, ismétlés, trombózis, valamint női bajok ellen.

Iszapfürdő

ferró iszapakkolások, villany, szénsavfürdők szakorvos felügyelete mellett.

I. o. penzió: lakás, háromszori étlapszerinti elsőrendű étkezés, gyógy- v. hullámfürdő
Május és szeptember 160—180 lej naponta
június 180—200 lej naponta
július és augusztus 210—240 lej naponta
II. o. penzió 130—150 lej naponta
gyermek-penzió 12 évig 120 lej naponta

50% vasuti kedvezmény a visszautazásnál.
Elsőrangú zene. — Curszalomban minden este tánc és tombola. Ort. kóser étterem is.

Románia egyetlen

Hullámfürdője

Aszfaltos versenytekepálya megnyit.

tisztítsa

nyári és
sport cipőit

EG-GÜ-vel

Az angol kormány elejtette Palesztina kettéosztásának tervét?

Amerika sem járulna hozzá a Palesztina-mandátum megváltoztatásához

Newyork, június 19. A Newyork Times jeruzsálemi jelentés alapján közli, hogy Abdullah emir Londonból való visszaérkezése után kijelentette, hogy a zsidók és az arabok heves ellenállása következtében Anglia feladta Palesztina kettéosztásának tervét. Abdullah emir tudvalevőleg Ormsbi Gore gyarmatügyi miniszterrel folytatott tárgyalásokat Londonban és lapok tudni vélik, hogy az emir Palesztinának két állami egységre való osztása érdekében fejtett ki Londonban élénk politikai tevékenységet. Ezzel szemben a Newyork Times most azt az információt közli, hogy Abdullah a kettéosztási tervek ellen foglalt állást londoni tárgyalásain. Az emir kijelentette, hogy Ormsbi Gore közölte vele, miszerint mindazon híradások, amelyek a királyi bizottság javaslatairól láttak napvilágot, alaptalanok.

Abdullah egyébként Ammanban, a vizsztatérése alkalmából rendezett fogadtatáson is olyan nyilatkozatot tett, amely nyilvánvaló visszakozás Palesztina kettéosztásának tervétől. Az emir itt kijelentette, hogy nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy ő Londonban elosztási tervek érdekében tárgyal. Londoni fáradozásai mindössze arra irányultak, hogy megerősítse azokat a kapcsolatokat, amelyek a Hasmita arab dinasztiát Angliához fűzik. Figyelmeztette az illetékes angol köröket azokra az ígéretekre, amelyeket Anglia a Hasmita dinasztiának tett.

Hogyan fog szólni a javaslat

Ez a nyilatkozat is nyilvánvalóan arra mutat, hogy Abdullah nem bizik abban, hogy sor kerül Palesztina kettéosztására, illetőleg egy zsidó és egy arab állam alakítására, mely utóbbinak ő volna a királya. Ezért siet megcáfolni minden olyan hírt, amely személyét az olesztási tervekkel hozza összefüggésbe.

Ezzel szemben a Daily Herald továbbra is lanszirozza a két palesztinai állam megteremtéséről szóló hírt és Palesztinában is tartja magát az ország kettéosztásáról szóló verzió.

Olyan információk is vannak, amelyek szerint a királyi bizottság Palesztina kettéosztása helyett a zsidó bevándorlásnak oly módon való korlátozását javasolja jelentésében, hogy az évi bevándorlási kvóta 30 ezer lélekben legyen maximálva.

Genf, június 19. A Népszövetség állandó mandátumbizottságának rendes ülészaka véget ért. A bizottság vezetősége közölte, hogy július 30-án ül össze a mandátumbizottság rendkívüli ülészaka, amely kizárólag Palesztina problémáival fog foglalkozni.

Ugyancsak genfi jelentés közli, hogy dr. Nahum Goldmann, a Jewish Agency genfi megbízottja, megcáfolta azokat a híradásokat, amelyek több középeurópai lapban, így a budapesti Ujságban is napvilágot láttak az angol kormány Palesztinára vo-

natkozó állítólagos elhatározásairól. Megcáfolta azt a hírt is, mely szerint az angol kormány átnyújtotta volna már a mandátum-bizottságnak a királyi bizottság javaslatait Palesztina kettéosztására vonatkozóan.

A keresztény Pro Palesztina petíciója

Washington, június 19. Az amerikai keresztény Pro Palesztina liga petíciót nyújtott át Franklin D. Rooseveltnek, az Egyesült Államok elnökének, amelyben arra kéri az elnököt, hogy diplomáciai uton lépjen fel a Palesztina mandátum megváltoztatásának terve ellen. A petíció hangsúlyozza, hogy az Egyesült Államok az Angliával kötött szerződés alapján érdekelve vannak Palesztina sorsában és hozzájárulásuk nélkül nem engedhető meg a mandátum megváltoztatása.

A petíciót népes küldöttség nyújtotta át az elnöknek, amelyben több prominens amerikai politikus vett részt.

Stephen Wise rádióbeszéd

Newyork, június 19. Jelentette az Uj Kelet, hogy az egyik newyorki rádióadó közvetítette a palesztinai arabok Amerikába küldött delegátusainak beszédeit, amelyekben az arabok követeléseit ismertették és természetesen élesen támadták a cionizmust. Ugyanaz a rádióadó most dr. Stephen Wise, az amerikai cionista szervezet elnökének beszédét közvetítette. Dr. Wise méltóságteljes hangon válaszolt az arab delegátusok beszédeire és erőlesen visszautasította azoknak anticionista támadásait. Ezután a zsidók palesztinai jogairól és követeléseiről beszélt az amerikai cionisták vezére, majd állást foglalt minden olyan terv ellen, amely Palesztina kettéosztására irányul.

Gyermek-nyaralás

június-július hónapokban TIHUTA magaslati helyein, kitünő levegő, fenyvesek, patak mellett,

Dr. Becski Irén

gyermekorvos vezetése alatt vérszegény, étvágytalan gyermekek részére kitünően alkalmas. Hízókúra, izomerősítés, torna, játékok. Beteg gyermeket nem vesz fel. Fiúk és lányok 3—15 évig jelentkezhetnek. Ortodox kóser koszt Rubinstein úrnál, napi ötszöri étkezéssel. Orvosi és tanári felügyelet. Cim: Dr. Becski Cluj, Str. Elisabeta 25. Telefon 17-67.

Lengyelelles bojkott készül Amerikában a legutóbbi pogromok miatt?

Ujabb támadás egy lengyel falu zsidó lakossága ellen

Newyork, június 18. A napokban zajlott le az Amerikában élő lengyel zsidók szövetségének 29. évi konferenciája, amely határozati javaslatban fordul a civilizált világhoz, hogy emelje fel tiltakozó szavát a lengyelországi zsidóüldözések ellen. A konferencián résztvevő és beszédet tartott Samuel Untermyer, a híres amerikai ügyvéd és parlamentar is, aki az amerikai náci-ellenes liga elnöke. Untermyer kijelentette, hogy véleménye szerint egy amerikai lengyelelles bojkott véget vetne a zsidóüldözéseknek Lengyelországban. Felhívta az Egyesült Államok kormányát, hogy követelje meg Lengyelországtól a nemzetközileg garantált kisebbségi szerződések betartását. A konferencián keresztény előkelőség is felszólt, akik hangsúlyozták, hogy Amerika is felelős a kisebbségi szerződések betartásáért.

Brest-Litovsk, június 18. A breszti pogrom után felhívást intéztek az antiszemita lapok a poseni keresztény kereskedőkhoz, hogy költözzenek Brest-Litovszkba és a lerombolt zsidó üzletek helyén új keresztény üzleteket nyissanak. A felhívásnak visszhangja támadt. Posenből és környékéről számos keresztény kereskedő és kisárus érkezett az utóbbi napokban Brest-Litovszkba, hogy ott letelepedjenek. Ez az újabb vállalkozás a zsidó kereskedelem megsemmisítésére mégsem sikerült oly mértékben, ahogy azt az antiszemita remélték, mert a legsúlyosabban tönkment zsidó kereskedők sem hajlandók eladni üzleteiket.

Varsó, június 18. Bogdan Sablonsky, híres antiszemita uszító vezetésével nagy csapat huligan támadást intézett Mulaczyce község zsidó lakossága ellen. Számos zsidót súlyosan bántalmaztak. A legtöbb zsidó háznak bezúzták az ablakait. Végül felszóltatták és kényszerítették a községben élő hatvan zsidó családot, hogy hagyják el a falut. A parasztok „Üssétek a zsidókat, éljenek az ukránok!” kiáltásokkal kísérték a huliganokat utjaikon.

Sablonskit és társait később letartóztatta a rendőrség. A kerületi biztos kijelentette egy küldöttségnek, hogy a legerélyesebben fog eljárni a támadók ellen.

Urizabóságomat áthelyeztem

Calea Regele Ferdinand 2 alól

Str. Regina Maria 10. sz. alá

Silberger Ernő

dus szövetraktár.

Zsidók a

Z
tu

Bucuresti, június 19. Unirea kör előadására Mayersohn érkezőket a tudományban vezetőjében a zsidó orvostudomány munkájáért a zsidó orvosok kitüntetését a világ orvosai és csak a mi köztület-hullám próbálják érdemüket.

Romániában (2000) mindig éltek zsidók. Dr. Lázár Mayersohn, francia, vagy angol, azonban csak száz évvel ezelőtt. A Davila orvosok a világ orvosai és csak a mi köztület-hullám próbálják érdemüket.

A 17. század elején hám Sasson, Temesvárt találgat. 1619. Solomon Delmedigo szigetéről került oda. Jeruzsálemben halt meg az orvos a Davila elkísérte az uralkodó Tóbiás Kohén Jasib stantin Brancoveanu Jidovul". A 17. században em orvos, barátja Fonseca, a világhírű 18. században élt Jidovul, aki 1752-ben stantin hercegnek ug

Nagyjában ez a zsidó orvosgeneráció soical jelentősebb rege. Seliger volt az a zsidó orvos, barátja Steiner dr-t, Barbu demeiért bojjára élt Steinernek 266 régi. A bojjár ruhába öltözött képet látni lehet a zsidóban. Benedict Steiner alakította a Carita

1841-ben Romániában, Bars, tarsolyában de megbukik a zsidó érdekes, hogy a zsidó dr. Emanuél Frän szarmazott, mint restibe jött, ahol egyike volt. Davila szellemi katedrát, tanítson az intézet a katedrán kívüli vosi lapot ad ki: „Alakítja a Crucea ami ma is Bucurestia. aras művét egyike volt a kevéneveztek el Bucu

Valamivel kb. 1840-ben dr. Jakob Felik, majd Bucurestiben katedrát aják egészségügyi hivatal, majd a főváros főden állásától meg Felix tovább dol mert ujra kinevez mia tagjává vála segütyi hivatal v ő szervezte meg ztetit és megtere Ugyi hálózat alap

Dr. Leon K... hívta le Bécset

Zsidók a román kultúra frontján (V.)

Zsidók a román orvostudományban

Dr. Lazar Mayersohn előadása a román zsidó orvosok évszázados tevékenységéről

Bucuresti, junius 19. (Az Uj Kelet tud.) Az Unirea kör előadása-sorozatában dr. Lazar Mayersohn értekezett a zsidóknak a román orvostudományban vitt előkelő szerepéről. Bevezetőjében a zsidó orvosoknak az egész világon teljesített munkájával foglalkozik az előadó. A zsidó orvosok kitörőhatalmú vették be a világot a világ orvostudományának történetében és csak a mi korunkban felvirágozott gyilkollet-hullám próbálja kétségbe vonni ezeket az érdemeket.

A 15. században Romániában (Moldovában és Havasalföldön) mindig éltek zsidó orvosok — folytatta dr. Lazar Mayersohn. Működtek mellettük görög, francia, vagy olasz orvosok is, románok azonban csak száz éve kezdtek el tevékenységüket. A Davila orvosnevelő intézet a 19. század közepe táján alakult. Könyvben, mely "Zsidók az orvostudományban" cím alatt 1915-ben jelent meg, kimutattam, hogy zsidó orvosok már 14. században éltek a román fejedelemségek területén. Előbb Tzambac szláv, majd Melchizedec román püspök jegyezte fel, hogy

Zsidó orvos a száműzetésben

A 17. század elején Gyulafehérváron Ábrahám Sasson, Temesváron Assael zsidó doktorokat találjuk. 1619. és 1620-ban Jasiban Josef Solomon Delmedigo orvos működött, aki Kréta szigetéről került oda. Nyolcvan éves korában Jeruzsálemben halt meg. Vasile Lupu fejedelemségének az orvosa dr. Kohen a száműzetésbe is elkísérte az uralkodót. Ugyanakkor működött Tóbiás Kohen Jasiban. Zsidó orvosa volt Constantin Brancoveanu fejedelemségének is: „Avram Jidovul”. A 17. században Mavrocordat fejedelmének orvosa, barátja és munkatársa dr. Daniel Fonseca, a világhírű filozófus és orvos volt. A 18. században élt Jasiban Josif Conian zsidó orvos, aki 1752-ben halt meg. Racovita Constantin hercegnek ugyancsak zsidó orvosa volt.

A moderna zsidó orvosok Romániában

Nagyjában ezek voltak a mai romániai zsidó orvosgeneráció elődei. A 19. században sokkal jelentősebb volt a zsidó orvosok szerepe. Seliger volt az első zsidó fogorvos Romániában. Brosurát is kiadott „Tanácsok a száj tisztántartásáról” címmel. Később működött Lempart fogorvos. Száz évvel ezelőtt, Iorga professzor szerint, tíz zsidó orvos élt a román fejedelemségek területén, közülük dr. Izidor Kornfeld, dr. Avram Landau és dr. I. Finkelstein nevéket jegyezték fel. 1851-ben Benedikt Steiner dr., Barbu Stirbei fejedelmek nagy érdemeiért bojárri emelte. Ion I. Cuza fejedelmének 286 régi lej havi nyugdíjat biztosít. A bojár ruhába öltözött Steiner házaspár olaj képét látni lehet a Fundatia Carol muzeumban. Benedikt Steiner fia, Sigismund Steiner alakította a Caritas kórházat.

Baras tevékenysége

1841-ben Romániába költözik dr. Iuliu Baras, tarsolyában berlini orvosi diplomával, de megbukik a jasi „libera practica” vizsgán. Érdekes, hogy a vizsgáztató bizottság elnöke, dr. Emanuel Fränkel zsidó volt és Brodyból származott, mint Baras. Baras Jasiból Bucurestibe jött, ahol a legnépszerűbb orvosok egyike volt. Davila együtt alapítja meg vele a szemeszteri katedrát. Davila fel is kéri, hogy tanítsa az intézetben, de Baras megelégszik a katedrán kívüli munkával. Két népszerű orvosi lapot ad ki: „Isis és Natura” címen. Megalakítja a Crucea de Pietra gyermekkórházat, ami ma is Bucuresti legnagyobb gyermekkórháza. aras művét még ma is méltatják és egyike volt a kevés zsidóknak, akikről uccát neveztek el Bucurestiben.

Az „idegen”

Valamivel később telepszik le az országban dr. Jakob Félix, aki előbb Oltenitán működött, majd Bucurestiben tisztiorvos. Davila 1891-ben katedrát ajánl fel neki, a kormány az egészségügyi hivatal felügyelőjévé nevezi ki, majd a főváros főorvosa lesz, de 1869-ben minden állásától megfosztják, mert „idegen”. Dr. Félix tovább dolgozik és elégtételt is kap, mert újra kinevezik. 1890-ben a román Akadémia tagjává választják, két év múlva az egészségügyi hivatal vezérigazgatójává nevezik ki. Ő szervezte meg az ország egészségügyi intézeteit és megteremtette a román közegészségügyi hálózat alapjait is. Uccát neveztek el róla.

Az első romániai szemorvos — Dr. Leon Kugel (1828—1915) dr. Davila hívtá le Bécsből. Az első szemorvos volt Ro-

Cetatea Albán, a tatár herceg udvarában, már a 14. század első felében éltek zsidó orvosok. A 15. században Stefan cel Mare udvarában a spanyol zsidó Isaac Beg doktort találjuk, aki 1471-től 1475-ig élt az országban. A krimikán, Mengli Giráj, zsidó orvost küldött Stefan cel Marehez, hogy a fejedelm lábán támadt borzalmas kinokat okozó sebet gyógyítsa. A 16. században néhány zsidó orvost találunk az udvarnál, ezeknek többnyire diplomáciai küldetésük volt. Egyikük Salomon Ben Nathan Eskenázi Petre Schiopul fejedelemsége idején, 1591-ben Moldova trónjára ültetett egy bizonyos Emánuelt, aki történelmi dokumentumok szerint zsidó származású volt.

Aron vajdának, majd Vitéz Mihálynak 1594-től kezdve zsidó orvosa volt, akit Szinán pasa ajánlott. Egykori német dokumentum így hangzik: „...Szinám Basa leib medico der ein reicher erfarhr und gelehrter Mann und ein Jud sein solle”. Jorga történelmi könyvében más a nevé is kikutatja Jákob Rubin. Ugyan abban az időben Báthory Istvánnak az orvosa Mayer Dávid.

De sok zsidó orvos működését jegyezték fel Hotinban, Cernautiban, Siretben és más városokban. Roman Antoniu püspök feljegyzi, hogy Roman városában sok szorgalommal működött Moise zsidó „felkeeste mind a betegek házaikban, hogy meggyógyítsa őket... alldások munkáját egész püspökségünk alatt és még azelőtt Ion mitropolita alatt folytatta, ezért mi a nagy ucca végén a Szent Szűz kóltor telken úgy neki, mint törvényes utódlának három öi és két tenyérmi házhelyet ajánldozunk. Es ezt saját püspöki aláírásunkkal és pecsétünkkel megerősítjük 1787 junius 20. Antoniu, Roman püspöke.” Ugyancsak Moldovában dolgozott Missim Boaz spanyol zsidó orvos és igen népszerű volt Jasiban.

Rövidesen felkérték a Brancovenesc és Coltea kórházak szemészeti osztályának vezetésére. — Az egyetemen megalapítja a szemészeti katedrát, melynek haláláig birtokosa. 1870-ben a bucuresti orvosi fakultásnak három zsidó orvosprofesszora van: Baras, Félix és Kugel. 1863-ban Kugel hoz le először és mutat be Bucurestiben laringoszkópot. A szemészetről és gége esetek kezeléséről irt könyve a román orvostudomány alapjait vetették meg. A bucuresti orvosgyesület elnöke volt és megalapította a román gége- és fülvörösök egyesületét. Igazi nagy tudós volt, a kinek tudományos tevékenysége az egész Balkán félszigetre kiterjedt.

Az örök emigráns

Különleges karriert futott be Glück doktor, akinek az apja a Bracovenesc kórházban működött. Glück Berlinbe költözött és a légző, meg emésztő utak beszéltének terén világhírűvé vált felfedezéseket tett. Metódusának nyomán a torokrák halálozási arányszáma 70 80 százalékról 2 százalékra esett. Az emberiség nagy jövőinek egyike, aki nyolcvannegy éves korában Németországból kivándorlása kényszerült és most Meranban él. Nyolcvannegy éves és még ma is szeretettel gondol szülőhazájára. A román nép nagy jövőit közé tar toznak még dr. Róth, dr. Stanca, dr. Manolescu, dr. Weizberg, dr. Moskovici Bufta, akik az alkoholizmus és a falusi betegségek elleni küzdelem halhatatlan bajnokai. A román zsidó orvosok közül a világháborúban 110 esett el.

Jelentős szerepet vittek a zsidó orvosok a tudományos életben is. A romániai származású dr. Schachtmann, aki a világhírű Hanot doktorttal együtt a róluk elnevezett májkezelést találta fel. Dr. M. Goldstein „A belső kiválasztódások” (Les secretions internes) címen korszakalkotó művet tett közé. Dr. Strominger a kolibacillusról irt könyvet, ami a legjelentősebb mű a világon. Dr. A. Radovici egyetemi magántanár és a Filantropia kórház főorvosa, egyike a román orvostudomány legnevesebb figuráinak. Dr. M. Popper a tüdőbetegség gyógymódja terén világhírt ért el. Sager és Kleindler egyetemi magántanárak 150 munkát adtak ki. A Kahána házaspár speciális módszert ídeggyógyintézetet óriási áldozatokat követve alapították. Julius Grossmann a legnagyobb román belgyógyászok egyike dr. David Galati a filoperációk forradalmasítója, dr. Liebreich „Le sang” c. hatalmas műve a ro-

Házimunka dacára — mindig jól ápoltság!

Férfiak sokszor egészen természetesen találják, hogy por, házimunka és konyhagőz dacára a háziasszony mindig jól ápolt legyen. Hölgyeknek meg kellene jegyezniük: minden haj gondos ápolást igényel; hogy szép és jól ápolt legyen.

KAMILLOFLOR

A szőke Special Shampoo megtartja a haj természetes és aranyos fényét és azt visszavárásolja, ha már eltempuilt volna. A hajnak ragyogó fényt ad.

BRUNETAFLO

A sötét-hajú Special Shampoo ragyogó mély fényt ad és a sötétbarna színárnyalatokat soha nem sejtett pompáiban juttatja érvényre.

ELIDA SHAMPOO

mán orvostudomány büszkesége. Az orvos kiválóságok közé tartozik dr. Feiter Bernárd, dr. Blumenthal, dr. Meller, dr. Daniel, dr. Jagnov, dr. Facon, dr. Copelmann, d. Cajol, dr. Iobel, dr. Rauzer, Alftranay, Apoteker, Hornstein, Milian, Teleman, Hirsch, stb.

orvosi szaklapok alapítói és munkatársairól. Végül a következőkkel fejezte be Mayer-sohn:

— Ezek a zsidók, ha többet nem, hát annyit legalább megérdemelnek, hogy jogaikat tiszteletben tartás, dolgozni engedjék őket, és elitirják, hogy áldozatokat hozzanak az egész emberiség és az ország javára... (h)

Halállal fenyegették meg a bucuresti demokratikus ügyvédek egyik jelöltjét

Istrate Micescu figyelmezteti a zsidó ügyvédeket, hogy ne merészeljenek szavazni a mai ügyvédválasztáson

Bucuresti, junius 19. (Az Uj Kelet tud.) Az egész ország területén, mint azt tegnapi számunkban megírtuk, ma választják meg az ügyvédi kamarák azokat a delegátusokat, akik az ügyvédszövetség központi tanácsát fogják alkotni. E választásoknak tehát döntő jelentőségük van, miután a jobboldali jelöltek sikere olyan központi vezetőséget eredményezhet, amely maradtalanul végrehajtja a legutóbbi kongresszusnak az ügyvédi numerus nullusra vonatkozó határozatait. Eppen ezért a választások kimenetelét az egész országban érthető izgalommal és nyugtalansággal várják.

A zsidók ne merészeljenek szavazni

Hogy milyen jelentősége van a mai választásoknak, arra misem jellemzőbb, mint a mód, ahogyan ezekre a választásokra a szélső jobboldal felvonul. Istrate Micescu házában megbeszélést tartottak a keresztény ügyvédszövetség vezetői. Az ülésen ezuttal először vett részt I. Gr. Perieteanu az országos ügyvédszövetség elnöke, aki vaidista beállítottságáról és érzelmeiről eddig is közismert volt, de aki elnöki minőségében nyilván meg akarta őrizni a pártatlanság látszatát. Most már ezt is feleslegesnek tartja Perieteanu, aki formailag is lecsatlakozott az antiszemita ügyvédszövetséghez. Az értekezleten a szónokok a nacionalista akció győzelmét és a zsidóknak a kamarákból való kidobását sürgették. A legjellemzőbb beszédet Istrate Micescu, az antiszemita ügyvédek elnöke, a bucuresti kamara jelenlegi dékánja mondotta.

— Figyelmeztetem a zsidó ügyvédeket, — mondotta Istrate Micescu — hogy ne merészeljenek vasárnap résztvenni a vá-

lasztásokon. Ne jelenjenek meg a szavazásnál már csak azért sem, mert ez demokratikus beállítottságukkal szembeegyeztethető. A demokratikus felfogás szerint a többség akarata mértékadó. A többséget ebben az országban mi képviseljük. A zsidóknak tehát nincs mit keresniük egy ilyen választáson...

Halálos fenyegetések

Ez a nyakatekert logikai csalás, amely ügyvédi fogásként meg a legeldegottabb basarabiai falu járásbírósa előtt is derültséget keltene, természetesen nagy hatást váltott ki a jelenlévők között. Ez azonban még nem minden. Megírtuk, hogy a demokratikus ügyvédek Dem. Dobrescuval az élükön, ugyancsak jelölőlistát tettek le. A jelöltjeik között szerepel Romulus Georoceanu is, az ügyvédszövetség jelenlegi alelnöke. Georoceanu tegnap megjelent Codin Stefanescu főügyész előtt és feljelentést adott be Lica Zamfirescu ügyvéd ellen, aki az igazságügyi palotában megfenyegette, hogy amennyiben szavazni merészelne vasárnap, az is megtörténhetik vele, hogy gyermekei apa nélkül fognak maradni. A feljelentés szerint Zamfirescu magatartása egyértelmű a halálos fenyegetéssel és keillosen illusztrálja, hogy milyen metódusokkal akarnak a jobboldali ügyvédek vasárnap dolgozni. Georoceanu tudomására hozta a történeteket Starcea táblai elnöknek is, akitől szigorú szankciókat kért és intézkedéseket a rend fenntartása érdekében. Stefanescu főügyész azonban elrendelte a vizsgálatot, amelynek során kihallgatták Lica Zamfirescut, valamint a tanukat, akik a beszélgetésnél jelen voltak. Romulus Georoceanu ma audiencián jelenik meg Sassu igazságügyminiszter előtt, akitől ugyancsak az erőszakosságok megakadályozását fogja kérni.

...tározásairól. Meg... szerint az angol... na már a mand... ályi bizottság ja... tésztására vonat...
...ny Pro Palesztina
...Az amerikai ke... lica petíciót nyuj... seveltnék, az Egye... t, amelyben arra... plomáciai uton lép... ndátum megváltoz... A petíció hangsú... t Államok az Ang... alapján érdekelve... aban és hozzájárú... hető meg a manda...
...döttség nyújtotta... en több prominens... részt.
...Wise rádióbeszéd... Jelenítette az Uj... nyworki rádióleadó... ai arabok Ameriká... nak beszédeit, ame... teléseit ismertették... támadták a cioniz... dióleadó most dr... kái cionista szerve... közvetítette. Dr... angon válaszolt az... édeire és erőlyesen... k anticionista tá... dók palesztinai jo... l beszélt az ameri... majd állást foglalt... n, amely Palesztina...
...varalattás
...ban THUJA ma... levegőn, fenyvesek... ellett,
...ki Irén
...se alatt vérszegény... k részére kitűnően... zomerősítés, torna... ket nem vesz fel... 5 évig jelentkezh... kósz Rubinstein ur... rezéssel. Orvosi és... im: Dr Becski Cluj, Telefon 17-67.
...készül
...bbi
...ge ellen
...ak visszhangja támad... ol számos keresztény... zezett az utóbbi napok... hogy ott letelepedje... kozás a zsidó kereske... megesem sikerült oly... az antiszemita remél... ban tönkrement zsidó... dók eladni üzleteiket... gdan Sablonsky, híres... zetésével nagy csapat... ett Mulaczyce közég... számos zsidót sulyos... ob zsidó háznak bezu... felszólították és kény... élő hatvan zsidó csa... a falut. A parasztok... jenek az ukránok! ki... guligánokat utjaikon... később letartóztatta a... biztos kijelentette egy... legerélyesebben fog el...
...lem
...lá
...rgar Ernő
...traktár.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Timisoara, június 19. (Az Uj Kelet tud.) A júniusi üzletek még nem állanak teljesen az ilyenkor szokásos kánikula hatása alatt. Pedig meleg, rekkenő hőség — nagyon is van. A banati tavaszi és nyáreljei gyümölcsstermes nagyszerűen sikerült s ez a körülmény érthető módon javította fel a vidéki lakosság vásárlóerejét. Ezt viszont megérzik az egész vonalon, mint ahogy ennek is tudható, hogy általában a detail-forgalom nem csökkent a különben szokásos júniusi nivóra.

Pénzpiac — bankvilág

A bankok körül ezidőszerint elég nagy a csönd. A pénzügyetek a szokásos júniusi keretek között bonyolódnak le, tehát egyszerű és nagyobb szabású üzletről nem igen számolhatnánk be.

A bankok trezorjaiban hatalmas összegűek vannak felhalmozva. Tehát sok a pénz, ami viszont ilyenkor júniusban közvetlenül az új gabonakampány előtt immár uzsális jelenség. A bankok éppen ilyenkor fokozzák fel pénztartalékaikat, hogy aztán júliusban, a gabonakampány beindításakor annál felkészültebben kapcsolódhassanak be a gabonaexportba.

Itteni bankkörökben egyébként remélik, hogy az idén a banati exportkereskedelemnek nagyobb szerepe lesz a buza kivételben, mint tavaly volt. Az elmúlt esztendőben, mint ismeretes, a kormány exportpolitikája révén az egész kivétel inkább a külföldi gabonaházak üzletkörüre koncentráldott s ilyenformán ugy az itteni terményesek, mint a bankok is egyébre nem szorítkozhattak, minthogy ezeknek a házaknak a gabonákat az itteni piacról felvásárolták illetőleg a bankok a bucaresti pénzügyezetek kifizető pénztáráiként szerepeltek.

Ez ellen a helyzet ellen egy a bankok, mint természetesen a terményesek élesen állást foglalnak s mint értesülünk, már most történetek megfelelő lépések, hogy a banati gazdasági élet eme sérelmét orvosolják. Ha tehát az itteni nagymultu gabonakereskedelem újból elfoglalhatja a maga helyét az idej exportban, kétségtelen, hogy a bankok is fokozott gazdasági tevékenységre tarthatnak számot. Ez viszont az egész itteni gazdasági életre nagy kihatással lesz.

Aratás előtt élénkül a gabonapiac

Az utóbbi napokban, tehát közvetlenül az új aratás előtt májól-holnapra megszárdult a banati buza ára, amennyiben 420-ról 440 és ujabban 450-re emelkedett. Ez az árszilárdulás közvetlenül kapcsolatban áll azzal a körülménnyel, hogy az utóbbi időben klíringen alapon nagyobb mennyiségű búzát engedélyeztek Görögország fe-

lé. Ugyanekkor Németország felől is megkeresés futott be nagyobb kvantumú román búzáért.

Annak ellenére különben, hogy itt a Banatban még nagyobb tartalékok vannak, nem igen van buza kínálat és ami már van, azt nyomban felvásárolják az itteni, továbbá a bucaresti és az erdélyi malmok is. A banati malmok ugyanis pillanatnyilag teljes üzemmel dolgoznak és liszttermékeiket főleg Erdély felé szállítják. Azonban a malmok részéről megnyilvánuló nagy buza kereslet dacára az árak nem lépik, mint ahogy nem is léphetik túl a 450 lejes alapot. Emellett az ár mellett ugyanis konvenciál még a malmoknak búzát vásárolni, magasabb ár esetén viszont a liszttermelés bizonyulna rossz üzletnek. — A lisztért ugyanis manapság — a kereslet ellenére — csak redukált árakat lehet elérni.

Ami a buza termést illeti, itten igen optimista felfogás uralkodik a *Bánátban jötermésben, sőt: igen jó termésben bízunk.* Az utóbbi napok eszései különben igen hatékonyan javították fel a termés kilátásokat. Ugyanitt megemlíthetjük, hogy a jövő hét második felében a Bánátban már hozzálátanak az aratáshoz. Tehát újból megfogják előzni néhány nappal a hivatalos terminust, Péter-Pál napját. Az utóbbi eszések egyébként a lábónálló kukoricatermést is erősen feljavították. Ezzel szemben Erdélyből érkező híradások szerint, ottan még mindig nem voltak elegendő eszések s azért a buza, továbbá a tengeri és a babtermés kilátások ezuttal még aggodalomra adnak okot.

Terménykereskedelmi körökben élénken foglalkoznak az egyik nagy németországi cégnek a román kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz beadott ajánlatával. Ennek az Ottó Wolf cégnek itt az országban márkában is többszázmilliónyi kinnlevősége van. Már többször megpróbálta ezt a hatalmas kinnlevőséget megmozgatni, de eddig sehogyszem sikerült. Most aztán Wolfék azzal az ajánlattal állottak elő, hogy itt rekedt pénzüket gabonát, de főleg búzát vásárolnának össze és ilyenformán kívánnának hozzájutni romániai követeléseikhez. Az üzlet lebonyolítására három részvénytársaságot alapítanának.

A minisztériumban kedvezően fogadták Wolfék ajánlatát csak — értesülésünk szerint — kikötötték, hogy minden 10 ezer vagon buza mellett háromezer vagon tengerit és káposztát, nagyobb mennyiségű hízalt sertést, valamint 50 vagon bort kellene Romániából átvennie és kioxportálni. A kormány ugyanis ilyenformán is szeretne egyet lendíteni a most erősen csökkent tengeri, sertés és borexportot.

Gabonapiac: A gabonapiac ezidőszerint minden felkínált buza vevőre talál. A

banati buza iránt momentán az ország különböző részéről nyilvánul meg érdeklődés. Az árak a következők: — 78-as buza 430—435, 79—80-as 440—450, továbbá tengeri 285, zab 350, takarmányárpa 350, bászági repce 660, káposztarepce 680, tökmag 800—820 lej mázsánként.

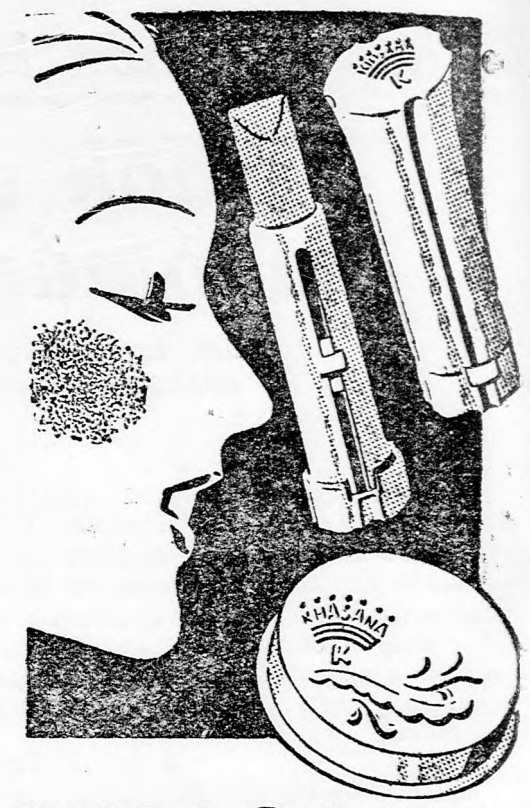
Lisztpiac: A banati liszttermékek iránt igen intenzív érdeklődés nyilvánul meg majdnem országszerte. De különösen Erdély szerepel komoly vevőként az itteni piacon. Az árak a következők: nullás liszt kismalmi 850, illetőleg nagymalmi 860, továbbá 4-es 770—780, 5-ös 730—740, 6-os 680—690, továbbá korpá 330—340 lej métermázsánként szákkal együtt.

A megalakult talpkartell dominálja a belföldi piacot

A közelmúltban megalakult talpkartell máris érezteti hatását az egész országban. Ez a hatás pillanatnyilag még nem nyilvánult kézzelfogható áremelkedésben, de az árak máris szilárduló tendenciát mutatnak és ami a legfontosabb: az egész vonalon áruhiány mutatkozik. A detailkereskedők ugyanis az adott körülmények között valószínűleg megrohmozták a gyári raktárakat, hogy az esetleg beálló áremelkedés előtt lássák el magukat nagyobb mennyiségű készáruval. Ez az áru iránti kereslet, természetesen, maga után vonja már most az árak szilárdulását.

Szakkörökben az a vélemény, hogy az árak rohamos emelkedésétől már azért sem kell tartani, mert az élőállat kivételben állandó visszaesés mutatkozik az egész vonalon. Már pedig ez a momentum szoros összefüggésben áll a nyers és készbőr termékek belföldi piaci áralakulásával. Az élőállat kivétel visszaesését szakkörökben a kormány, de különösen a Nemzeti Bank rideg devizapolitikájának tudják be.

(f. m.)

KHASANA

ajakruzs

elragadó, új nemes anyagból készült hüvelyben. Nem színtelenedik el, idő - víz - és csókálló. 6 szín — minden szépségtípus számára az ideális színárnyalat.

arcpirosító

harmonikusan illik a KHASANA-ajakruzsához. Egy szempillantás alatt alkalmazhatja a Khasana-arcpirosítót, az arc sápadtsága eltűnt és csodálatos rózsaszínű pir önti el arcát, amely fiatalít és elbájol.

APRÓHIRDETÉSEK

„Siestában” nyaraljunk Szovátán. Panzió, komfort. Információ: Cluj, Iuliu Maniu 39. Telefon: 252.

Málnás-fürdő. Első ízben 1937. júniustól szeptemberig ort. kóser penzió a brasovi ort. főrabbi felügyelete mellett. Komfortos lakás, elsőrangú étkezés. Érdeklődni a tulajdonosnál: Goldstein Artur Baile-Malnas.

Fekete tenger Carmen Sylvia Pensiuena Vilelor Nanci. Teljes ellátás háromszori étkezéssel június és szeptember hónapokban 110 lej, július és augusztus hónapokban 130 lej. Tizenkét éven aluli gyermekek kedvezményt.

Marmorosch Bank betétkönyveket legmagasabb árrban veszek. Hirsch Salomon Huedin.

Magas áron vásárolok régiséget, szőnyegét, zongorát, butort, ékszer. Hívásra odautazok. STERNBERG IZSAK régiségkereskedő Oradea, Bulv. Regela Ferdinand 13.

Bérettel és kaucióval rendelkező agilis kereskedő bizományi lerakattal, vagy utazói állást keres. Leveleket: Réti Cluj, Marechal Foch 185 kérek.

Halmeuban 36 éve fennálló hírneves vas-és fűszerüzlet modern berendezéssel áru nélkül átadó. Esetleg bérbé. Értekezni: Káhnán Aron Halmeu.

Kindernfraulein zum Eintritt 1. Juli zu 5 und 10 jährigen Kindern wird gesucht. Offerte mit Lichtbilde an: Stefan Wohl Satumare Postfach 77.

Forgalmas városban rentábilis üzlet feleltárs része, minek hozadéka évi 120.000 lej, átvethető 300.000 lej tőkével. Ajánlatokat „Divatáruházz” jellegre kérek.

Baiamarera utazók figyelmébe! Nyaralótnak, utazóknak nagy árkedvezmények. Előnyös, gyors kiszolgálás. Panzió. Esküvőket is elvállalok. Izsák Ferenc ort. kóser vendéglője Balamare.

Keresek garanciaképes fiatalembert papirkereskedés önálló vezetéséhez. Libraria „Mercur” Dej.

Jömegjelenésű, magános, 34 éves zsidó nő elmenne házvezetőnek esetleg magános urhoz is. Leveleket a kiadóba kerek „Magános nő” jellegre.

Utítársnót keres a házias kiállításra kommitikusnó augusztus hónapban. Fuchs Satu-Mare, T. Vladimirescu 4.

Kiadó üzlethelyiség azonnalra. P. Mihai Viteazul 17.

Két nagy gobelin kép nagyon olcsón eladó. Schönfeld, Piața Gării 8.

Eladó Schwalb óras és ékszerüzlet Petroseniban családi okok miatt. A cég 40 év áll fenn.

Bonósülhet intelligens orth. fiatalember, jömenő üzletet kap. „Érettségizett” jellegre a kiadóba.

Fiatal, szakképzett textil, nődivatáru segédet azonnali belépésre felvesz Frenkel Zoltán, Satumare.

Finzler ruhafestő és tisztító. Telefon 2505. Str. T. Vladimirescu 11. sz. Elsőrendű munka! Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Üzlethelyiség kiadó nagy konyhával. Calea Reg. Ferdinand 70.

4 szobás komfortos lakás azonnal kiadó. Calea Reg. Ferdinand 70.

Egy szoba, fürdő- és előszobás garçon lakás július 1-re kiadó. Calea Reg. Ferdinand 70.

Brátka klimatikus üdülőhely, kitünő orth. kóser ellátás, hízókúra, diétás koszt, gyönyörű árnyas kertben a Körös partján. Figyelmes kiszolgálás, mesékelt árak mellett nyaralókat elfogad Ládner Sándorné.

26—28 év körül, érettségizett, kereskedelmi és irodai gyakorlattal, román, német, magyar nyelvet tökéletesen bír, utazásra alkalmas, feltétlen jó családból származó, jó megjelenésű, katonaviselt, egészséges, nőtlen izr. vallású fiatalember, régi jóhírnevű kereskedelmi ügynökség részére kerestetik. Részletes ajánlatok fényképpel és referenciákkal „Egyszintencia” jelige alatt a lap kiadóhivatalához küldendők.

Házioszobaberendezés, diófa pulituros, eladó. Berkovics műasztalos, Eminescu 2.

Intelligenter junger Mann, gewesener Tal mudist wäre geneigt gegen komplette Verfügung zu einer besseren orth. Familie auf Land zu gehen oder Kinder im einem Kurort zu begleiten. Unterrichtet als Gegenleistung Gemora sowie profane Gegenstände, vorbereitete durchgefällene Gymnasiumsunterricht. Angebote unter „Intelligent” befördert die Redaktion.

Offe

Részlet S.

Max N
nevezte
rőla, hog
19. szá
Kraus
nak és
zett fel
Alfred N
nak regé
chefort
vakondol
sé tette,
Moray h
egyik lib
magasra
házi szer
Frankfu
nem az
meg, har
böl ez a
és amely
ben mox
és szépe
itt követ

Offenbach ö
ban. A nagy
egyetmást a
Offenbachban
szép tenorhá
kapcsolatot ta
kodásból tengő
a közeli Fran
az ottani Rotf
tésbe jutott.

A fia, Isaak
a zsidó zene l
sajátította a k
képpen azomb
korában elhagy
indul, nem is
kössön, hanem
belőle. Zsinagó
és ha kocsmá
gedül. A kős
Deutzba, Köln
ka tömve van
iangokkal koc
latozni jár és
be. Kedvére v
tehát Deutzba
bachnak nevez
is nősül. A fe
váltónak és l
Marie Rimdsch

Rossz idők i
szabadságharc
rakoztató ipar
könyvkötőnek
ban nem igen
dostól Könbe
próbál megélni
és hegedülni
Komponál, va
tízet mezejét
morral megál
méi hatják át
vall, de a ná
egyre-másra l

1819 június
Jákóknak nev
A kölni ósksá
val teli uccájá
dohos szaga
lakásba, amél
Hat éves korá
esztendő, am
érvél később
gordonkázni i
alig képes ezt
felfedezés utá
„művész”-hez
tanult a játék
sebb testvé
triót állit öss
deklóknban pr
cokat és oper
vonzóerejét a
szik fokozni,
a gyermeke
Jákófi fiut av
megesik, ho
délután az uz
társaságok
száma közbe
a kölni titkár
akinek tiszt
ban még min
trió keresetét

A gyermek
ban rendület
gondot fordít
rátarti. Am
úncs már m
egy fiatalabb
Ereuer gord
szerzés elmé
nyos mérté
mert számo
karnevál szá

Offenbach ősei és kezdetei

Részlet S. Kracauer új könyvéből: Jacques Offenbach und das Paris seiner Zeit. (Allert de Lange, Amsterdam kiadása)

Max Nordau Paris Aristophanesének nevezte Offenbachot és megállapította róla, hogy központi szerep illelt meg a 19. század kultúrtörténetében. Karl Kraus fanatikus híve volt Offenbachnak és mélyeséget életbölcseletet fedezett fel a lenge köntösű operettjeiben. Alfred Neumann, a III. Napoleon korának regényírója, úgy tartja, hogy Rochefort mellett ő a legveszedelmesebb vakondoka a diktatúrának; nevétségessé tette, lealázta kifigurázta — pedig Momy hecceg, a diktátor féltésfvere, az egyik librettistája és az akadémikus és magasrangú államhivatalnok Halévy a háziurke. Kracauer — a hajdani Frankfurter Zeitung egyik oszlopa — nem az Offenbach életjáratát írta most meg, hanem a kor biográfiáját, amelyből ez a csufondáros zenei zseni kinőtt és amelynek egyik produktuma de egyben mozgatója is. A közel 500 oldalas és szépen illusztrált könyvből vettük az itt következő részletet:

Offenbach ősei eltűntek a gettó homályában. A nagypapa az első előd, akiről tud egyetmást a hagyomány. A Majna melletti Offenbachban élt, Juda Eberstnek hívták, szép tenorhangja volt, egyébként is benső kapcsolatot tartott a zenével és háziitanitókodásból tengődött. Ez a foglalkozása olykor a közeli Frankfurtba szolitotta és állítólag az ottani Rothschild-családdal is összeköttetésbe jutott.

A fia, Isaak Juda Ebert, korán beletanult a zsidó zene hagyományába és ráadásul el-sajátította a könyvkötő mesterséget is. Voltaképpen azonban zenész volt és amikor 20 éves korában elhagyja Offenbachot és vándorutra indul, nem is gondol arra, hogy könyveket kössön, hanem vándor zsidó muzsikuss válik belőle. Zsinagógáról zsinagógára jár énekelni és ha kocsmá akad az útjába, hát abban hegedül. A kószálásai során 1802-ben eljut Deutzba, Köln külvárosába, ahová — a városka tömve van tánceliségekkel, kártyabarlangokkal kocsmákkal — a kölni polgár-mutatozni jár és beáll a zsidó zenekarok egyikébe. Kedvére van ez a munka, megtelepszik tehát Deutzban és a szülővárosa után Offenbachnak nevezi magát. Néhány év múlva meg is nőül. A felesége egy tisztes deltzi pénz-váltónak és lutrijáték-vállalkozónak lánya, Marie Rindskopfnak hívják.

Rossz idők következnek. A Napoleon elleni szabadságharcok során befagy a deuzi szó-karokoztató ipar és Isaak Offenbach kénytelen könyvkötőnek felcsapni. Ez a mesterség azonban nem igen van innyére. 1816-ban családostól Kölnbe költözik, ahol zenetanításból próbál megélni. Gítározni, fuvolázni, énekelni és hegedülni tanít, bámulatosan sokoldalú. Komponál, vallási problémákról ír és a költészet mezején is dilettánszkodik. Okos, humorral megáldott férfi, az emancipáció eszméi hatják át, fölöttébb szabadelvű nézeteket vall, de a naiv istenhite nem rendül meg: egyre-másra hozza a világra a gyermekeit.

1819 június 20-án születik a második fia. Jákóbnak nevezi el. Ő a hetedik gyermeke. A kölni ócskások fertályának egyik zsiáruval teli uccájában nő fel; a sok régi portéka dohos szaga rendületlenül beáramlik a szülői lakásba, amely reggeltől estig zenétől hangos. Hat éves korában már hegedülni tanul, nyolc esztendő, amikor az első dalait szerzi és egy évvel később kiderül, hogy loppal megtanult gondolkázni is, pedig vékonyka karja alig-alig képes ezt a hangszert átogni. Az apja e felfedezés után egy Alexander nevű gondonka-„művész”-hez cipeli el és alig, hogy beletanult a játék technikájába, belőle is két idősebb testvéréből, Juliusból és Isabellából, triót állít össze: a költői kocsmákban és vendéglőkben produkálják magukat, módos táncokat és operapotpourikat játszanak. A trió vonzóerejét az öreg Offenbach azzal igyekszik fokozni, hogy a reklámokban leszállítja a gyermekei életkorát és mindenekelőtt a Jákób fiut avatja csodagyermekké. Gyakran megesik, hogy naponta kétszer játszanak; délután az uzsonnakáv mellé, este az asztaltársaságok fülébe. Az Offenbach-gyerekek száma közben tízre nő és Isaak Offenbachból a kölni hitközség fixfizetéses kántora válik, akinek tisztálkás jár ki. A jövedelme azonban még mindig soványka; erősen rászorul a trió keresetére.

A gyermekei zenei továbbképzésére azonban rendületlenül és nagy áldozatok árán is gondot fordít. Mindenekelőtt a kis Jákóbra rá tarti. Amikor kiderül, hogy Alexandernél alacsony már mit tanuljon, rögtön odébb áll vele egy fiatalabb és komolyabb erőhöz, Bernhard Breuer gondonkához, aki a gyereket a zene-szerzés elméletére is tanítja. Breuer bizonyos mértékben nevezetes ember Kölnben, mert számos zeneszerzeményt komponált a karnevál számára. De Jákób nem szorult rá,

hogy a tanára ismertesse meg a karnevál lár-más és tarka világával, az álarcsok tobzódá-sával, a karneváli dalokkal és a helyi vo-natkozásokkal telisteli bohózatok kísé-rőzenéjével. A kölni karnevál, amely éppugy, mint a párizsi, egyre felkísért majd az o-perettjeiben, jelentős részében az uccán bonyo-lódott le és Jákób szeretett az uccán kószál-gatni. Eber érzékszervei voltak; rögvest fel-dolgoztak minden benyomást. Gyorsan haladt a tanulásban és rövidesen Breuer sem volt már képes újat nyújtani számára. Nem volt mit keresen Kölnben. Isaak Offenbach tisz-tában volt ezzel és bármilyen nehezére esett is eltökte. Es Isaak Offenbach egyre a Jákób dicsőségéről álmodozott.

1833 novemberében az apa és a két fiu ne-ki vág a nagyvilágnak. Amikor a postakocsi elődög velük, az anya elveszti a lelkiegyen-súlyát: behuzódik a szobájába, karjával nek-litámszkodik az izzó vaskályhának és zokog. A kicsi Jákób összevissza 14 éves, de Julius is csak 18 éves még, tehát tulajdonképpen szin-tén gyermek. Mi minden történést két ilyen élénk és tapasztalatlán fiúval, messzi az anyától, abban a cudar Párizsban, amely már annyi embert elnyelt... Eléggett volna a karja,

Az emberek mindig a LECROSSZABBRA gondolnak

Egyszerű kiütés... és még a legjobb barátja sőt szülei szeméből is kiolvasható a gyáva árnyékát, az avertó egy jelen... az emberek — mindig készek, hogy a legrosszabbra gondoljanak: a borbélyesé kapcsolatos más bajokkal, a mely, a komolyab-bak és kellemetlenek... Cadum-kenőcs hamar és gyökérenesen meg-szabadítja az annyira kellemetlen borbélyál-aktól.

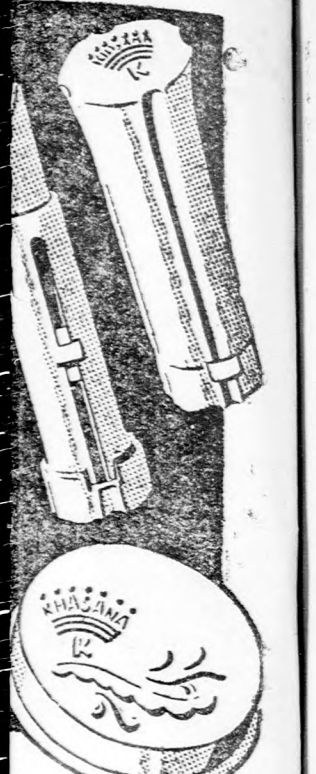
KÉRJEN CSAKIS VALÓDI CADUM-KENŐCSOT!

ha Julie nem nyitja rá történetesen az ajtót és nem ébreszti fel idejekorán a kábultságá-ból.

Négy nap és négy éjjel tart az utazás. Uta-saink fáradtak, zug a fejük és ide-oda téve-lyegnek a házak utvesztőjében. Végre egy szűp ucca tárul előttük: szélesebb, mint a többiek, fák és kertek díszítik, pompás sétány. A bulvár.

Az öreg Offenbachot nem érdekli a város. Nekí csak egy gondja van: hogyan lehetne a kis Jákóbot minél hamarabb bejuttatni a konzervatóriumban. Azonnal jelentkezik Cherubin-nál, az ünnepeit olasz mesternél, aki ebben az időben a konzervatóriumot vezeti. Azt hit-te, könnyű lesz a dolga, hiszen a zsebe telles-te ajánlólevelekkel, amelyek valamennyien cso-dagyermekként dicsőítik Jákóbót. Nem számolt a Cherubin fanatikus vaskalaposságával. A 73 éves maestro nem túrt sem tanárnál, sem ta-nítványnál programon kívüli megmozdulást. A pontosság mániája emésztette és minden pil-lanatban az óráját nézegette. Az igazgatói mű-ködése éppen úgy teli-steli volt szigorú ma-

lasztal, akárcsak a misekompozíció. A rája bizott iskolát valami várerőddel tévesztette össze és úgy tartotta, hogy őt a védelemre szemelte ki a sors. Minden kérvényt támadás-nak minősített, amelyet kötelességéhez híven vissza kell verjen. (Az Offenbach kérvényére rögtön keze ügyében volt a tagadó válasz, hi-szen létezett a szabályzatban egy paragrafus, amely elzárta külföldiek előtt a konzervató-riumot. Erre a szabályra hivatkozott Cheru-bin tíz év előtt is, amikor a 12 esztendő Liszt-et elutasította. Szerencsére Offenbach papá-nak gyakorlata volt az efféle hatalmasságok kezelésében, hiszen egyre instanciózott a köl-ni zsidó hitközség vezetőinél a fizetése feleme-lése végett. Nem adta fel azonnal a játszmát, hanem magyarázott, könyörgött, okoskodott. Végre elérte, hogy Jákób előszedhesse a gon-donkáját, hogy bemutassa, mit tud. Első látás-ra lejárított egy zenedarabot. Teljes, minden képeletet tulszárnyaló sikere volt. Cherubin félbeszakította a csodagyermek játékát és rá-szóltott: — A konzervatórium tanítványa vagy!

SANA

U Z S
mes anyagból
Nem színtele-
- és csókálkó.
szépségítipus
is színárnyalat.

osító
a KHASANA-
mpillentés alatt
asana-arcpiro-
sága eltűnt és
finú pir önti el
elit és elbőjt.

ES EK

párizsi kiállításra koz-
mnapban. Fuchs Satu-
4.

azonnalra. P. Mihai
kép nagyon olcsón el-
Gárii 8.

és ékszerüzlet Petrosse-
att. A cég 40 év áll

s orth. fiatalember, jól-
rettségizett" jelisére a

textil, nődivatúru se-
re felvesz Frenkel Zol-

tisztító. Telefon 2505.
sz. Elsőrendű munka-
szolgálat!

lakás azonnal kiadó.
70.

előszobás garçon lakás
Reg. Ferdinand 70.

dülönely, kitiűnő orth.
diétás koszt, gyönyör-
Körös partján. Figyel-
kelt árak mellett nya-
r Sándorné.

ettőségizett, kereskedel-
tal, román, német, ma-
en bír, utazásra alkál-
ból származó, jó meg-
egészséges, nőtlen izr.
gi jöhrnevi kereske-
re kerestetik. Részletes
és referenciákkal „Eg-
a lap kiadóhivatalához

diófa pulituros, ol-
alos, Emtnescu 2.

Mann, gewesener Tal-
gegen komplette Ver-
ren orth. Familie auf-
nder im einem Kurort
tztet als Gegenleistung
Gegenstände, vorberei-
nasmuschüller. An-
igent" befördert die

Ha Bucurestibe jön,
látogassa meg a

GALERIES LAFAYETTE

nagy áruházat, ahol hihetetlenül
olcsó áron talál mindent, amire
csak szüksége van

GALERIES LAFAYETTE

Elsimult a csehszlovák-német konfliktus

A cseh kormány hozzájárult a Bruno Weigel elleni eljárás beszüntetéséhez, azzal a feltétellel, hogy a német sajtó beszünteti a csehellenes kampányt

Prága, június 18. A német-csehszlovák konfliktust, amit Bruno Weigel német alattvaló letartóztatása váltott ki, elsimultnak lehet tekinteni. A prágai német követtel egyetértésben Csehszlovákia hozzájárul a vizsgálat beszüntetéséhez, ha a német sajtó nem folytatja cseh ellenes kampányát. Ha újabb incidensek robbannának ki, azokat diplomáciai uton fogják rendezni.

ságok által adott formális és részletes cáfolatot — írja a Havas — a Bruno Weigel féle ügyben nem tettek közzé Németországban. A DNB egyik tegnapi hivatalos közleménye a prágai kormány cáfolatát figyelmen kívül helyezi dacára, hogy Weigel állításait az pont-ról-pontra megdöntötte. Diplomáciai körök megjegyzik, hogy a Weigel állítólagos bántalmazásáról szóló híreket egy hónappal Weigel szabadlábrahelyezése után jelentették meg.

Bertini jelentés szerint a csehszlovák ható-

Kijelölték az ideai érettségi vizsgák székhelyeit

Ki hol érettségizik?

Bucuresti, június 18. A közoktatásügyi minisztérium kijelölte az ország területén ebben az évben működő érettségi bizottságokat. Erdélyben a következő városokban ülnek össze a bizottságok:
Kolozsváron a Baritiu liceumban az alábbi iskolák vizsgálnak: Baritiu liceum, egyetemi szeminarium és Regina Maria leányliceum.
A Regina Maria Liceumban a római katolikus, a református és unitárius fiú, valamint a katolikus és református leányliceumok.
A Principesa Ileana liceumban a Principesa Ileana, a dési fiú, a szamosújvári, naszóli, besztercei fiú liceumok.
Brassóban a Mesota liceumban vizsgálnak a Mesota, a Saguna, a fogarasi fiú, a brassói

Principesa Ileana, a Honterus, a brassói katolikus, a sepsiszentgyörgyi református liceumok.
Székelyudvarhelyen a St. O. Iosif liceumban vizsgálnak a St. O. Iosif liceum, a gergyószentmiklósi St. Nicolae liceum, a segesvári Principele Nicolae liceum, a kézdívásárhelyi unitárius liceum, a székelyudvarhelyi katolikus liceum, a csikszeredai katolikus liceum, a megyesi evangélikus liceum és a segesvári evangélikus liceum növendékei.
Marosvásárhelyen az Al. Papiu Ilarian liceumban tesznek vizsgát az Al. P. Ilarian liceum, az állami lány liceum, a református fiú liceum és besztercei fiú liceum diákjai.
Tordán a fiuiceumban a tordai intézetben

Szezon: Junius hó 1-től szeptember 15-ig

Marosújvári sósfürdő

UJOARA (júd. A ba)

Lakás és étke-zés szállodák- és magán-
vi lakás
napi 60
lejtot

Modern kád- és gőzfürdő, azonkívül szabadfürdő „strand”. — Gyönyörű parkok, sétányok, fenyvesek, katonazene, teniszpályák, stb. — A sóbánya díjtalanul tekinthető meg. — Gyógyhatása reumatikus és női betegségek ellen elismert. — Alacsony fürdő-
árak. — Vasuti állomás a fürdő közvetlen közelében.

Ma nyitlik meg Aradon a zsidó sajtókiállítás

Arad, június 19. Ma délelőtt féltizenegy órakor nyitlik meg Aradon a zsidó sajtókiállítás, mely a világ minden táján megjelent zsidó lapokat osztályozza és állítja ki, rendkívül érdekesen. A nagy érdeklődéssel várt kiállítás vándorjellegű lesz, mert azt Arad után Erdély többi nagyvárosaiban is bemutadják.

Atelier Ioan Szabó S.A.

CLUJ, Calea Regele Carol II. 51. szám.

Speciális vas- és fémöntőde

Szürke öntvények minden szilárdságra. Motorhengerek, betétek és hengervejek. Sav- és tűzálló öntvények. Kéregöntvények malmok részére. Magas szilárdságú bron-zok előírás szerint. Alumíniumöntvények.

SPORT

Szaniszló, Sepsi és Sepi erősítik a Viktoria együttesét ma a Bratislava ellen

Előzőleg és délelőtt a CAC atlétikai versenye

Cluj, június 19. (Az Uj Kelet tud.) Tekintettel a Bratislava képességeire, a Viktoria vezetősége igyekezett csapatát megerősíteni, hogy a mai mérkőzésen méltó ellenfele lehessen a pozsonyi labdarugócsapatnak, amelyet nem minden ok nélkül neveznek európai mumnak. A Bratislava ugyanis olyan győzelmeikkel dicsekedhet, amelyek a legjobb európai labdarugóegyesületek közé emelték az amugyis ismert Bratislava nevet. A Viktoria Sepsivel, Szaniszlóval és a Kolozsváron időző Sepivel erősíti csapatát, akik azonban lehetséges, hogy — szükség szerint — csak egy félidőt játszanak. A mérkőzés délután pontosan 6 órakor kezdődik.

A vasárnap sportját egyébként a ritka érdekességű Bratislava—Victoria mérkőzésen kívül a CAC atlétikai versenye gazdagítja. A kolozsvári atléták egyesületének ezuttal is sikerült az ország legjobb atlétáinak részvételét biztosítani az országos versenyre, amely délelőtt 10 órakor, délután 1/3 órakor kezdődik.

Sepsi a nagybanjai Tricolo-ba szerződött, Borcea a nagyváradi zöld-fehérek trikóját ölti magára. Ezzel az Univerzitátaból véglegesen kilépettek száma Gainnal és Ploesteanuval négyre emelkedett. Több mint bizonyos, hogy Szaniszló a Victoriához szerződött, míg Benkó az egyik bucaresti egyesület játékosává lesz. A jövő szezonban az Univerzitáta eddigi legjobbait fogja nélkülözni.

Dumareanu, a Craiovan kitűnő játékos a Phönix, egyik regáti egyesület és a CAO közül végül is utóbbi egyesülethez szerződött. Száz ezer lejt fizet a CAO érte.

Közép-Európa válogatott labdarugócsapata, amely ma Amszterdamban Nyugat-Európával játszik, tegnap edzőmérkőzést játszott Milánóban, ahol edzőpartnere hálóját tíz góllal terhelte. Ezek közül hetet Piola, három Sárosi dr lött. Közép-Európa csapata ma Amszterdamban minden valószínűség szerint a következő összeállításban játszik: Olivieri, Sesta — Smaus, Serantoni — Andreoli — Lázár, Sas — Meazza — Piola — Sárosi — Nejedly. Tartalékok: Klenovec kapus, Rava, Cseh és Hahnemann.

A harmadik labdarugó világbajnokság küzdelme tegnap Stockholmban megkezdődött. Az első csoportba Németország, Svédország, Finnország és Észtország kerültek, amely csoportból két együttes jut be a tizenhatos döntő mezőnybe. Svédország 4:0 arányban győzte le a Finnországot, míg ma Svédország Észtországgal játszik. A csoportból minden valószínűség szerint Németország és Svédország jutnak tovább.

A VENUS mai budapesti összeállítását az Újpest ellen még mindig nem lehet tudni. A román bajnok csütörtökön délután érkezett meg Budapestre, míg pénteken délelőtt kiadós edzésen vettek részt. Eladescu ügyvéd, a Venus ügyvezető alelnöke kijelentette, hogy a csapatot csak a mérkőzés előtt állítják össze.

A futball játékszabályainak legfőbb bizottsága az International Board ezúv tanácskozásain kimondotta, hogy a jövőben a 16-oson belüli szabadrugásoknál nem lehet a kapusnak feladni a labdát. A labda éppen úgy el kell hagynia a büntetőterületet, mint a kapukirúgásnál.

A Haggibor teniszszakosztálya az érdeklődők tudomására hozza, hogy a C. Marshal Foch 117. sz. alatti tenispályákon szakképzett tenisztréner áll rendelkezésre kezdők és haladók részére. Jelentkezni egész napon át a pályán lehet. Azok, akik a sétányra váltottak bérletet, a teniszorák vételének idejére ugyancsak a fenti pályákon játszhatnak.

A ROMANIA—JUGOSZLAVIA Benes-kupa válogatott labdarugómérkőzés szeptember 6-án lesz Belgrádban. Bár szeptember 6 hétköznapi csik, ez a nap azonban Jugoszláviában nemzeti ünnep. A kupáért eddig, mint ismeretes, egyetlen mérkőzést játszottak: Románia—Csehszlovákia 1:1.

Platko a labdarugószövetséghez fordult. Bucurestiből jelentik: A Venus és Platko között keletkezett ismeretes konfliktus következtében Platko edző a labdarugószövetséghez fordult jogorvoslatért. Platko beadványában kimutatja, hogy szerződése 1938-ig köti a Venushoz. Ennek megfelelő kártérítést kér Platko, minthogy szerinte a Venusnak nem állott jogában szerződését azonnali hatállyal felbontani.

A Bratislava együttese 21-én, hétfőn Nagyváradon játszik a CAO-val, míg 23-án, szerdán Arad vendége lesz, ahol az AMEFA lesz az ellenfele.

SZÍNHÁZ-FILM

Szerelemre ítélem!

Gredinár - Walter - Romano bemutatja a kolozsvári Davila Színházban

Péntek este telt ház kacagta és tapsolta végig kitűnő két kollégánk, Gredinár Aurél és Walter Gyula zenés bűnügyi vigjátékát, amelyet a fiatal, talentumos komponista Claude Romano zenésített. Ötletes, érdekes, a színpadi technika racionális felhasználásával megkomponált, érdekesítő és mulattató darab a „Szerelemre ítélem”, amiből Gróf László avatott rendezői keze és kiapadhatatlan fantáziája szép estét szerzett a premier-közönségnek.

Dióhéjban arról van szó hogy dr Csermák Pál, aki a gyógyíthatatlan betegek kábítószerekkel való örök elaltatását propagálja, abba a gyanuba keveredik, hogy kedvenc elméletét egyik betegén gyakorlatilag is végrehajtotta. Ez persze hamis vád, amely csak később tisztázódik. Azalatt végigpereg a darab, amelyben egy újságíró, két magasállású tisztviselő, egy szokásos hülye unokaöccs és a két főszereplő, az orvos és egy romantikusan jukker leány szerelme bogozódik. Nagy fegyencjárás végig a darabban. Sok tánc az édes-meleg, népszerű motívumokból szerzett zenére. A második felvonásban egy álomszerűen bűbajos prateri jelenet — a darabban a rendezés csúcspontja. Tehán J. jó táncakreáció, Kudelász mester meglepő diszleitei és a zene hangulata egészítették ki a valószínűtlenségeiben is bravuros szöveget.

A színpad szerint ugyan a primadonnáé a főszerep, nem úgy az előadás során. Itt az újságíró ágál elejétől végig bőséges cselekménnyel. Maryt Sándor Stefi játsza túlradó kedvességgel és temperamentummal. Ha kissé groteszkül és nagyképiin csinálja, el is érte volna a mai riporter-leány realis rajzát. De így is élvezetes volt boldogan ambiciózus és

ravaszul titokzatos kedvességével. Urmóssy Magda nem volt eléggé jukkeres. Almodozóan kalandos figurát alakított a tanácsos ur Nellyből, de szépségének és törékeny finomságának varázsa átérzett, nemes éneke, artistikus tánc tisztult művészetet árasztott. Neki jutott a taps oroszlánrésze. Czoppán Flóri aggszülte bus kórikumával nagyon mulattató volt.

Jenei János a tragikus helyzetbe került, emberies eszményinek élő orvos figuráját lelkiismeretesen alakította. Megható volt egyszerű-szerű komikus helyzetében is. Tóth Elek az öreg tanácsos szerepének magáról megelégedkezett részeiben haszrengetően kómiikus volt. Tompa Pufi a szerelmes agglényt elérékenyülten játszotta, komikumának, halk színeivel. Sokat kacagtak Csóka József és Deésy Jenő furcsa maszkos detektívjein. Homm Pál őrmestere és Dancsó fegyházigazgatója jól beletalál az együttesbe. Kisebb szerepekben Báza Éva, Fekete Kató, Bartha Maris, Borbáth Zoltán tündek ki. Ne feledkezzünk meg Ausch Izidorról, akit sikerült megnyerni, nyilván magas fellépti díjjal. (Magas szókra léptették!). A kicsi ember, aki eisz ismeretségre mindenkit letegez, most lámpalázzal küzdött.

Schreiber Alajos vezényelte temperamentumosan, lelkesen a zenekart, amelyek tagjai szintén ambicionálták, hogy sikere legyen a talentumos darabnak. (sz.)

Az előadás után a szerzők és szereplők tiszteletére társasvacsera volt az Ursus vendéglőben, amelynek során a barátok és karsársak meleg ünnepséiben részesítették a sikeres darab három társszerzőjét.

Weisz Kálmán és Jenő szabócég

megszünése folytán, amely cégnek hosszú éveken át

s z a b á s z a

voltam — önállósítottam magamat

D. Mózes uriszabósága

cég, alatt CLUJON a REG. FERDINAND II. sz. alatt, Gólya áruház palotája, I. em.

Jövő szombaton kezdődnek a színház ünnepi játéka

Öles falragaszok és rópcédulák ezrei hirdetik városzerte, hogy a színházi szezon befejezése után, szombaton este megkezdődnek a színház páratlan érdeklődéssel várt ünnepi játéka.

Régi és kedves terv válik most valóra, a nyugati országok mintájára nálunk is megkezdődnek és ezután évről-évre visszatérnek majd az ünnepi játékok. Mingyárt az első év három örökértékű darab szabadteri bemutatását hozza: Az ember tragédiája, a Hamlet és a Liliom kerülnek most színre egészen újszerű beállításban.

Érthető, hogy nemcsak a kolozsvári közönséget mozgatta meg az ünnepi játékokról szóló első híradás, hanem a messze vidéket is. Távirati és telefon érdeklődések egész özönét bonyolította le mingyárt az első napon a színház apparátusa, amelyet az óriási munkát igényelő előkészületek érdekében je-

lentékeny kibővítettek.

Tennézetesen éjjel-nappal folynak már az előadások munkálatai. Nemcsak a monumentális szabadteri színpad elkészítésén dolgozik az ács munkások egész serege, hanem a szabók, elektrotechnikusok, festők és más mesterekből tömege is serényen dolgozik a különböző műhelyekben.

A színházi zenekart természetesen jelentékeny kibővítik, az Erzsébet Emelkár és a Magyar Dalárda pedig már el is készült a hatalmas kórusokkal. Több mint 100 tagu statisztéria egészíti majd ki a színház együttesét.

Az ember tragédiája kétszer, szombaton és vasárnap este, a Hamlet június 29-én, kedden este, a Liliom pedig július 1-én, csütörtökön este kerül előadásra. Ez az előadás egyben ünnepélyesen be is zárja a kolozsvári színházi évet.

Vasárnapi előadások

Vasárnap három előadás lesz a színházban. Délután három órakor Zerkovitz Béla győnyöri kiállítású revüjének, a Hulló falevélnak lesz az első olcsóhelyéras előadása Solymosán Magdával a női főszerepben. Délután hat órakor a Szerelemre ítélem című nagy siker-

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: Hulló falevél. (Solymosán Magda fellépésével, olcsó helyárrakkal.) d. u. 6: Szerelemre ítélem. (Harmadszor.)

este 9: Szibill. (Jakobi Viktor világhírű operettjének felújítása, teljesen új betanulásban. Szibill: Solymosán Magda. A nagyhercegnő: Urmóssy Magda. Sarah: Stefanides I. Petrov; Homm Pál. A nagyherceg: Jenei János. Poire: Fülöp Sándor. — Tompa Sándor, Csóka József, Deésy Jenő, stb. fellépésével. Utolsó premierbérlet 32. szám.)

Hétfő: Szerelemre ítélem. (Negyedszer.) Kedd 9: Szibill. (Utolsó bérlet 32. szám.)

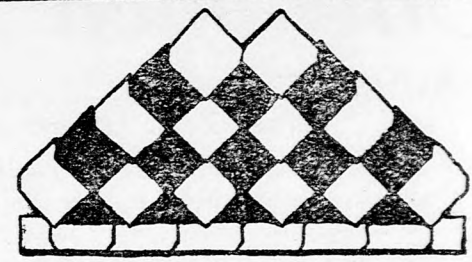
Szerda 9: Szerelemre ítélem. (ötödször. Az operett együttes bucsuelőadása, a színházi év utolsó operettelőadása.)

Csütörtök és pénteken: Az ember tragédiája szabadteri előadásának előkészületei miatt nincs előadás.

Szombat 9: Az ünnepi játékok megnyitó előadása a református kollégium udvarán felépített szabadteri színpadon: Az ember tragédiája.

Vasárnap d. u. 3: A színházi stúdió növendékeinek vizsgálóelőadása. (Operett, dráma és vigjáték részeket. Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap este 9: Az ünnepi játékok második előadása a református kollégium udvarán: Az ember tragédiája.

Fedés palával (Eternit)

olcsóbb a bádognál 40 százalékkal. Cserépfedéssel is versenyképes, mert könnyű és a fedél faanyagánál óriási megtakarítás érhető el. Díjmentes ajánlattal szolgál „FAVORIT” fabrica de ardesie artificiala Osorheiu, jud. Bihor

Hétfőn a Hamlet szabadteri előadásának előkészületei miatt nincs előadás.

Kedd 9: Az ünnepi játékok harmadik előadása a református kollégium udvarán: Hamlet. Szerdán a Liliom szabadteri előadásának előkészületei miatt nincs előadás.

Csütörtök 9: Az ünnepi játékok záróelőadása: Liliom. (A színházi szezon bezárása.)

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, péntektől két nagy premier: I. Mefisto az Operában. Charlie Chan és Boris Karloffal. Rendkívül izgalmas film. II. Az angol király koronázása. Az egyetlen 100 százalékos színes film 1000 m. hosszúságban. Német speaker. Windsor herceg és Simpson asszony házassága. Rendes helyárrakkal. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 15, 9, 30.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Székés a halálmezőről. Ut a földi poklokból halálos veszedelmeken keresztül a szabadság felé. Minden idők legnagyobb Sing-Sing filmje. Fősz.: Clive Brook, Margaret Lindsay.

Hétfőn premier: Zokogó szívek. Al Jolson legújabb filmje.

MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Pénteken, szombaton és vasárnap 3, 6 és 9 órakor: I. Moszkvai éjszakák. Kolozsváro utójára. Fősz.: Harry Baur és Anna Beller. II. Az ideális férj. Operett. Fősz.: Brigitte Helm és Georg Alexander. III. Journal.

קהל יראים ספרד קלוו י"א

היות כי כבר יצאו מכתבי קריאה להרבה מקומות על ביאתו של ההגה"צ אב"ד דק"ק סאטמאר שליטא בעירינו — על שבת פ' בלק — מחויבים אנחנו להודיע נדחה ביאתו לעת עתה. מנהלי הקהילה

ב"ה No. 17/937.

קאנקורי

וויר זוכנע איינען ספקרעטער, אך איינען לאדיגע וועלכער פאחיג איזט דיא געמיינדע-בוכונג צו פערועהן — לשון הקודש אונד דיא ראמאנישע שפראכע פערפעקט מאכטיג איזט — רעפּלעק-טאנטע וואללען איהרע שרייטליכען אפּפערטע מיט אונזער ביהערעגען ווירקונגס קרייזעס אונד אלטערס. אן אונטערשטעהענדע אדרעססע ריכטען.

Comunitatea Izr. Selard Cluj, Gen. Poetas 10.

Comunitatea Izraelit Sefard Cluj No 16—937.

Pályázat

Keresünk mésszárosokat akik vállalnák a hatóságilag engedélyezett mésszárszkeink részére a kóser hus ellátását.

Feltételek az elnökségnél P. Mihai Viteazul 13, vagy a hitközségi irodában General Poetas 10 alatt délután 4—6-ig megtudhatók. Pályázhatnak felekezetre való tekintet nélkül. Elnökség.

Cukorbetegek!

Dr. Prof. Semtner szerint gyártott diabétiikus liszt, kenyér- és tésztafélék.

„Diabet”

romániai képviselőténél Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga No 11. Kérjen ismertetőt.

Minden nagy elsősorban az életörög e törvény leirója: a jelens a külső világ számot, egyben gát is feltárja.

A tudomány az élet minél feltárását értjük dalomban is. A is az tehát, hogy főnböző anyagi társi írók az ébőzően vetitük izzó dinamika úteme majdnem újabb korszerűtéseket kelt felkodni kénytelen

Közvetlenül tikaj és társadalmi átalakulás korszaka kezdőkat is történelemben szunnyadó védélyek cselekedésznál nagyobb vett; a szembe nyilvánvalóvá hogy az írók értüleg fordult a felé. Korunk mult nagy esere és általuk a jeerőit ábrázolha adhasson m eseményeknek, ra csak a mult némi magyarázó történelmi regé mindezek földvatja.

Ez a divat, mekmű alkot már lehanyagló hanyatlóban, n hatja nem fele szellemi szük azért, mert az sokirányu s eg gazdagodó sod egy kis töredé műfajban egész a felfogás, ho az embertől antropocentrikus céljai körül kr

Holott koru küzdelmei épp zonyitják a s rajzi viszonyú anyagok és te nyisége, a foly lása, a növényzete, fogyása hiánya — az nagyjelentőség beri szenvedél emberi értelem meghatározózá

Mindezek if gazdasági élet küzdelme az földdel, a vizz kal és az elek vonal is az irodá élet sajátos m eposzba: a reg Kétségtelen, felfogása az i ban magáról sabb, egyre k maga az élet értelembe ve

A természet ember közve állatvilág éle annak első ki meg, aki jónézetelállítóban é szik: regénytől, amelyben mintállamat

FELLEBBVITELI FÓRUM

IRJA: SALAMON LÁSZLÓ

A patkányok éposza

Minden nagy és igazi irodalom az élet s elsősorban az emberi élet törvényeinek, illetőleg e törvények megnyilatkozásainak leírója: a jelenségvilág tükré, mely mialatt a külső világ csodálatos változásairól ad számot, egyben magának a leírónak világát is feltárja.

A tudományok világában haladás alatt az élet minél több rejtett törvényének feltárását értjük, hasonló az eszt az irodalomban is. Az irodalmi *divatok* lényege is az tehát, hogy a különböző korok különböző anyagi és eszmei rezgéseit a kortársi írók az előbbi korszakoktól különbözően vetik elénk. S mert a mi korunk izzó dinamikájában a változások gyors üteme majdnem féltizedenként újabb és újabb korszerűségeket teremt, új érdeklődéseket kelt fel: az irodalom is alkalmazkodni kénytelen e gyors ütemhez.

Közvetlenül a világháboru után a politikai és társadalmi erjedéseknek, a társadalmi átalakulásoknak olyan hatalmas korszaka kezdődött, mely a mindennapokat is *történelmi*é változtatta át. A mélyben szunnyadó tömegerek és tömegszendélyek cselekvősége minden eddigi korszaknál nagyobb és tragikusabb lendületet vett; a szabkerülő érdekek harca olyan nyilvánvalóvá és leplezhetetlenné vált, hogy az írók érdeklődése is természetesen fordult a nagy történelmi korszakok felé. Korunk számos alkotója ásta ki a mult nagy eseményeit azért, hogy bennük és általuk a jelen szenvedélyeit és hajtóerőit ábrázolhassa, hogy bizonyos távlatot adhasson mindazoknak a kortársi eseményeknek, amelyeknek okaira csak a mult elemzése útján található némi magyarázatot. Így született meg a történelmi regények, történelmi drámák s mindezek fölött az *életajregények* divatja.

Ez a divat, mely egy pár kétségkívül remekmű alkotására adott alkalmat, ma már lehanyatlóban van. S nem azért van le hanyatlóban, mert az életajregények divatja nem felelt volna meg a kor lelki és szellemi szükségleteinek, hanem csupán azért, mert az irodalmi termékek az élet sokirányú s egyre több részletfelfelé gazdagodó sodrának minden esetben csak egy kis töredékét mutatták be. Ebben a műfajban egészen az eltulozásig fokozódott a felfogás, hogy az élet — a valóságban az embertől független nagy áramlása — antropocentrikusan, az ember értékei és céljai körül kristályosodik ki.

Holott korunk politikai és gazdasági küzdelmei éppen azt bizonyították és bizonyítják a szemünk előtt, hogy a földrajzi viszonyok különbözőségei, a nyersanyagok és termékek minősége és mennyisége, a folyók, hegyek, tengerek alakulása, a növényzet és az állatvilág színezete, fagyása, pusztulása, birtoklása és hiánya — azok az emberen kívüli álló nagyjelentőségű tényezők, melyek az emberi szenvedély, az emberi ösztön és az emberi értelem irányát, illetőleg tartalmát meghatározzák.

Mindezek felfelfelé emelkedésével az *anyag*i, a *gazdasági* élet és ennek kaposán az ember küzdelme az anyagi világ tényezőivel: a földdel, a vízzel, a levegővel, az állatokkal és az elemekkel — lassan-lassan bevonul az irodalomba és a modern irodalmi élet sajátos műfaját jelentő modern hősi époszba: a regénybe.

Kétségtelen, hogy a modern regényírók felfogása az irodalomról s ezzel kapcsolatban magáról az életről egyre tudományosabb, egyre kevésbé esztétizáló lesz, mert maga az élet is egyre inkább elveszíti régi értelemben vett regényességét.

A természettudományos regényesség, az ember közvetlen hatóerején kívül álló állatvilág életének époszát, pontosabban annak első kísérletét *Maeterlinck* alkotta meg, aki jónéhány évtizeddel ezelőtt lélegzeteláztatón érdekes leírást, ha úgy tesszük: regényt jelentetett meg a hangyákról, amelyben mintegy a kollektivitás mintaaállamát változta fel, annak a kolle-

ktivitásnak világát, melyet az emberi törekvések, minden véres kirobbanás és gigászi akarás ellenére, ma sem tudtak a hangyai tökély magaslátán megteremteni.

Jack London kutyaregényei is érdekes írói kísérletek voltak az állatlélek realista ábrázolásának terén, de mintegy csak annak igazolására szolgáltak, hogy az ember betetőzése ugyan a természetnek, de semmiesetre sem egyedüli jelentős és magasrendű tényezője.

Pár évvel ezelőtt Emil *Ludwignak* a Nilusról megjelent két hatalmas kötete a belletrisztika számára egészen új területeket nyitott meg s mintegy áttörte az irodalmi műfajok eléggé szűk határait. E két természet-éposznak nem az ember a főhőse, hanem maga a hatalmas afrikai folyam: a Nilus.

Ludwig e két alkotásában azt akarta igazolni, hogy az ember a maga cselekvési akaratában mennyire kénytelen alkalmazkodni a természeti erőkhöz s hogy igaz győzelmeit nem a romantika ősi receptje szerinti érzelmi túltengések tetőzik be, hanem az elemekkel vívott sikeres harcrai, melyek egyben az ember cselekvésének irányát, sőt többé-kevésbé a cselekvést irányító egyéni természetét is meghatározzák.

Az új orosz írók is új területeket nyitottak meg a modern epika számára: a munka, az alkotás, az uttörés folyamatának és embereinek világát hozták közelebb hozzánk, mintegy akaratlanul is H. G. Wells tételét igazolva, mely szerint a technikai találmányok, a munka szervezésének előrehaladása, a felfedezések korszakait több előnyt, több fényt és boldogságot hoztak az emberiség számára, mint az összes politikai harcok, csaták és hadvezérek együttvéve.

A természet és a munka eddigi regénykísérleteit most egy új, igen merész és igen figyelemreméltó kísérlet tetőzi be. Mint a legmerészebb és egyben legművészebb irodalmi kezdeményezések általában — ez a kísérlet is Franciaországból indult el s talán éppen eredetiségével és merészségével fogja meghódítani szerte a világon az új irodalmi utakat keresőknek.

Egy eleddig még ismeretlen francia író: B. *Goffin* regényt írt a *patkányok életéről*. Ez a regény nemcsak a csatornák, a külvárosok pincéibe szorított, veszedelmes „házállatok” kinos pontossággal megfigyelt életét vázolja fel epikus szélességben és színességben, hanem a patkányok „népvándorlásának” részleteit is érdekesen, csaknem izgalmasan, bőséges történelmi adathalmazzal ellátva varázsolja az olvasó elé.

Mint valamikor a tatárok és a vandálok, a patkányok is Ázsiából törtek be Európába és annak idején valóságos rémületbe ejtették Európa népeit. Pestist és pusztulást hoztak magukkal és csak lassan tanították meg az európai embert arra, hogy védekezzenek ellenük. Az ember patkányirtó hadjárata azonban nem járt teljes diadallal: a föld alá kényszerítette ugyan őket, a csatornák és a pincék szenyves világába, de máig sem tudta kiirtani őket. Mint az ember annyi keresztshadjárata, ez a keresztshadjárata is csak fél-eredményeket hozott. Az ellenük feszülő rettentő, elszánt küzdelemben a patkányok csaknem egyenlő ellenfeleknek bizonyultak: kavernákba és katakombákba szorultak ugyan, de a felszín alatt fajuk életét tovább vitték és viszik; csodálatosan alkalmazkodtak, de lényegükben nem változtak meg.

B. *Goffin* regénye a patkányok életének valóságos éposza s tul ezen: mintegy *igazol*ás is akar lenni; igazolása annak, hogy az „alacsonyabbrendűnek” kikiáltott fajok ugy üldözöiknél, mint „magasrendű” eszközeiknél gyakorta különbeknek bizonyulnak.

Új, merész „regény” a *Goffin*é s bár „hősei” olyan távol állanak az esztétika megszokott igényeitől, mint Makó Jeruzsálemtól, — maga a könyv megírásában,

HOGY VAKITÓAN FEHÉR FOGAI LEGYENEK
Nagyon könnyen valósíthatja meg. ha Kolynos-t használ. Kolynos csodálatos báj és utóérthetetlen fényt kölcsönöz a fogaknak! Jegyezze meg kérem: Kolynos nagyon gazdaságos: kétszer annyi ideig tart, mint a közönséges fogkrémek, úgyhogy csak a felére van szüksége. Kísérlelje meg a „száraz kefe módszer” egyetlen centiméter Kolynos szál. El lesz ragadtatva az eredményektől. Takarékoskodjék — Vegyen nagy tubust.

cselekményének művészi fokozott izgalmasságában jóval felülmúlja azokat a regényeket és regényes műfajokat, melyek a szokványos emberi szenvedélyek ismételt felsorakoztatásában és variálásában merülnek ki s amelyek a mult, a jelen és a jövő történelmében csak a túlságosan kínáló részleteket és mozgatóerőket vesznek észre, de nem látják meg azokat az erőket és azokat a küzdelmeket, melyek azért látszanak jelentéktelenségnek, mert általában nem beszélnek róluk.

Az igazság az, hogy életünk lassu, de biztos, jelentéktelenség látszó és mégis leglényegesebb átalakulásában nem a nagy szenvedélyek viszik a hangadó szerepet, hanem azok a harcok, melyeket a termé-

szet legyőzéséért és igábahajtásáért emberi nemünk ismert és ismeretlen hősei folytattak és folytatnak.

S ezért valószínű, hogy a *Goffin* példája termékeny lesz s a modern regény keretel, témakörének lehetőségei még szédeletes méretekben fognak tágulni. Új történelmi és életregények fognak születni: regények a villamoságról, a vasutról, a gyógyszerkről, a mindennap kényelmét és higiénéjét szaporító eszközökről s azokról a csöndes hőökről, akik harcot vezettek a mikroobák, paraziták, a levegőtlen lakások ellen, egyszerűval: akik nem jó témái a romantikának, de — áldassák emlékeztük — megjavították az élet feltételeit.

A közmunkák nemzetközi szabályozását ajánlja a genfi munkügyi hivatal

Genf, június 19. A háboru után a munkanélküliség az összes államokban igen súlyos és káros jelenséget képez és csökkentésének egyik hatékony módjaként állítja be a kérdést a genfi Nemzetközi Munkügyi Hivatal, amely a közmunkákat a nemzetközi szabályozás anyagává javasolja tenni.

Az első lépés lenne tisztázni azon közmunkák fogalmát, amelyekre nemzetközi megállapodás volna kiterjeszhető, mert az utak, légi kikötők, gázgyárak, vízművek adatainak a nemzetközi közlésére az államok aligha kötelezhetők. Mégis lehetnek egyes államok által végzendő közmunkák olyan vonatkozásai, amelyek nemzetközi megegyezéseket lehetővé tesznek. Az egyes országok egyes közmunkáik végzetése során szerezhetnek olyan értékes tapasztalatokat, amelyeket más országok hasznukra tudnának fordítani egymás érdekeinek sérelme nélkül, kizárólag a munkanélküliség megszüntetéséhez fűződő általános emberi követelmények előmozdítása szempontjából. A Dunamedence államai a vízszabályozási, árvízmentesítési munkák tekintetében nemzetközi támogatásra vannak utalva. Az ilyen munka csak a szomszédos érdekelt államok összhangzatos együttműködése révén lehet eredményes. Hasonló lehet a helyzet egyes nemzet-

közi átvonuló utszakaszok megépítésénél, függetlenül a külföldi szakaszok állapotától és használati lehetőségétől. Egy nemzetközi megállapodás, főleg a közmunkák keretében, mondjuk a gépek lehető mellőzéseivel az emberi munkaerő fokozottabb igénybevitelére igyekezne rászorítani az egyes országokat és ezáltal a munkanélküliséget átmenetileg csökkenteni. De az ilyen nemzetközi vonatkozású közmunkák költségfedezetének az előteremtésére szintén jól elképzelhető bizonyos nemzetközi együttműködés, amellyel a nemzetközi pénzügyi serkentetnek tartaléktökéjének közmunkákba való fokozottabb elhelyezésére.

Egyszerűval a közmunkák költségeinek a fedezetére szükséges hitelkészség nemzetközi kiépítése, a kézimunkaerők fokozottabb alkalmazása céljából a gépek lehető mellőzése, — több országot közösen érintő közmunkalehetőségek előfeltételeinek kölcsönös biztosítása, — kölcsönös tapasztalatok kicserélése és a közmunkák alacsonyabb díjazásának az eltöltésére jöhetnek nemzetközi szempontból szabályozás alá. Erre a célra szükség lenne közmunkai bizottság létesítésére is. Ezért nagyjelentőségű a munkügyi hivatal megsevezése.

Nemzeti érdek, hogy a pénz az országban maradjon és ezáltal elérhető a tőke elhelyezésnek legbiztosabb alapja.
Ezért minden gondos családfő, kereskedő, iparos és mezőgazda nem gondolhat mátra, minthogy
vagyonát és életét a hazai egyik legrégebb (1882-ben alapított)
„NAȚIONALĂ”
Általános Biztosító Társaságnál
biztosítsa, amely társaság művel az összes biztosítási ágazatokat és elfogad
tűz, jég, betöréses-lopás, baleset, szavatosság auto, üvegtörés, és szármány biztosítási ajánlatokat, valamint biztosításokat
Az Ember Életére a legkedvezőbb kombinációkkal.
A társaság székhelye: București. Képviseletek minden városban
Teljesen befizetett alaptőke 25.000.000 Lei. — Különböző biztonsági alapok: 207.368.625 Lei. — Az ilfovi törvényszéknél bejegyezve 71/1884 sz. alatt. — Alapítási okirat közzétett Mon. Of. 245/1882, valamint a módosítások Mon. Of. 44/1888, 15/1890, 12/1906, 11/1907, 106/1919, 41/1921, 118/1924, 43/1931, 50/1931, 163/1933 és 172/1933 sz. alatt.

JUNIUS 20.
(Eternit)
előadásának elő-
adás.
harmadik előadása
udvarán: Hamlet.
előadásának elő-
adás.
kők záróelőadása:
szón bezárása.)
MUSORA:
reimer: I. Mefisto
han és Boris Kar-
mas film. II. Az
a. Az egyetlen 100
a 1000 m. hosszú
r. Windsor herceg
zasságása. Rendev
k kezdete: 3, 5,
MUSORA:
t, vasárnap: Szé-
a földi poklokból
keresztül a sza-
idők legnagyobb
sz.: Clive Brook,
szívek. Al Jolson
MUSORA:
asárnap 3, 6 és 9
szakák. Kolozsvár
ry Baur és Anna
erj. Operett. Fősz.:
rg Alexander. III.
קהל יראים
היות כי כבר יראו
על ביאתו של משיח
שליט בערינו —
אנחנו להודיע נדחה
ב"ה
No. 17/1937.
וור זוכנן איינען פון
— וועלכער פארן
צו פערוען —
שפראכט פערשעקט
שאנטען וואללען
מיט אננאכע בייזערער
אלטערס. אן אונטער
Izrael. Sefard
Gen. Poetas 10.
Sefard Cluj
akik vállalnak a
mészárszékeink ré-
P. Mihai Viteazul
ában General Foeg-
ng megtudhatók.
való tekintet nél-
Elnökség.
egek!
gyártott diabe-
s táptafélek.
el"
Cluj-Kolozsvár,
Kérjen ismertetőt.

WIZO A zsidó Asszony

HIVATALOS LAPJA

Zsidó Riviera

— Palesztinai levél —

Régi, fájdalmas probléma ez, sokat írtak és beszéltek róla: alig hogy beköszönt a nyár, Palesztina gazdag zsidói lázas sietséggel szedik sátorfájukat és megröhojnak a külföldi fürdőket és üdülőhelyeket. Nem használ itt sem a dorgálás, sem a propaganda, mert lám, most is, 1937 nyarán, egy súlyos zavargásokkal teli esztendő után, gazdasági válság, munkanélküliség és politikai bizonytalanság közepette, még mindig tart a roham és az Európába induló hajókon július végéig szinte minden jegy el van adva. Még ha leszámítjuk azokat, akik egészségi okokból kénytelenek igénybe venni külföldi fürdőket és gyógykezeléseket, akkor is még mindig fennmarad néhány ezer olyan palesztinai zsidó, aki azért tőri magát a külföld után, mert ez így előkelőbb, mert ez luxus, mert ezt diktálja a snobizmus; s ezek a gazdag zsidók minden áldott nyáron sokszor tizezer fontot hagynak külföldön. Vajon mivel lehetne gyógyítani ezt a jellegzetes zsidó betegséget? Hogyan lehetne hatni ezekre az emberekre, hogy felbredjen bennük a röghözkötöttség és felelősség érzése, hogy egyszer és mindenkorra gyógyuljanak ki az örökös vándorlás betegségéből?

Mert ennek a betegségnek mély gyökerei vannak és ezek a gyökerek sokkal mélyebbre hatolnak, semmint hinné az ember. A baj onnan ered, hogy sok gazdag zsidónak még mindig módjában áll „hazát” választani és ezek az emberek nem állnak szilárdan a palesztinai talajon. Lord Peel, aki tökéletesen átkutatta Palesztinát és ösméri a cionista problémát, annak minden apró csínjával egyetemben, nos ez a lord egy cionista vezetőférfiul folytatott privát beszélgetés alkalmával a következőt rávázta kérdést tette fel: Mivel magyarázzák önök azt a furcsa jelenséget, hogy zsidó emberek, akik Palesztinában élnek és ezt az országot vallják hazájuknak, egyáltalán nem lelkesednek a honosságáért és nem igyekeznek szert tenni palesztinai utlevélre? A lord kérdésére a Jewish Agency azzal válaszolt, hogy országszerte erős akciókat indított a honosság ügyek rendezése érdekében. Egy energikus komissziárius vezetése alatt külön hivatalt állítottak fel és az ország különböző pontjain „társadalmi törvényszékek” itélkeznek azon zsidók fölött, akik nem tesznek eleget állampolgári kötelességüknek. A Jewish Agency hónapok óta nagyszabású propagandát fejt ki a probléma rendezése érdekében, viszont az eredmény nem nagyon kecses: még mindig sokezerre rug azoknak a zsidóknak a száma, akik vonakodnak megszerezni a palesztinai honosságot. Ezek az emberek egyszerűen nem bírják elhatározni magukat, „megvárják” míg a dolgok kialakulnak, nem képesek saját magukkal elintézni azt, hogy mondjanak le „a régi otthon”-ról. Csak a palesztinai gyermekek és egy része azoknak a felnőtteknek, akiknek nincsen más kiútjuk, vannak szilárdan, elmozdíthatatlanul Palesztina talajára gyökerezve. Ezeknek az elkötelezettsége ténylegesen életre-halálra szól. Viszont a többiek, elsősorban pedig a pénz zsidóinak számára még mindig marad egy más kiút, egy más megoldás, s ezek az emberek, ha módjukban állana, a legszívesebben kettős életre szereznek privilégiumot, vagyis egy olyan külön jogot, amely két otthont, két hazát, két utlevelet, esetleg két világnézetet is feltételez.

Ez a pszichológiai beállítottság adja magyarázatát a külföldi üdülőhelyekre való özönlésnek is. A Tórecet Háárecnek legutóbb Haifán megtartott konferenciáján mondotta Oster, Jeruzsálem kedélyes alpolgármestere: Talán szükség is van arra, talán érdemes is minden zsidónak egyszer külföldre utaznia, hogy győződjön meg azután, milyen jó dolga van neki otthon, Palesztinában. Valóban, sok olyan zsidó van itt, aki bejárta a fél világot és sehol sem érzik magukat olyan kitűnően, mint otthonukban, Palesztinában. De alig telik bele egy-két esztendő a zsidó ember, aki ténylegesen szereti palesztinai otthont és aki tudja, hogy milyen boldogságot nyújt Európa az ő lakóinak, — mondom, ez az ember újra „vágyik” és ismét vonzza őt „a nagy világ” és teljesen megelégedik arról, hogy igazi otthona csak sajátja lehet. Nagy kérdés, vajon

propaganda eszközök segítségével lehet-e csökkenteni a zsidók utazási lázát? Vajon rá lehet-e bírni a palesztinai zsidókat, hogy ahelyett, hogy elpocsékolnának sokszor tizezer fontot külföldön, inkább töltsék el a nyári hónapokat Szafeden vagy a Karmel-hegyen, amely van annyira szép és egészségi szempontból van annyira ajánlatos, mint sok híres külföldi üdülőhely? A Tórecet Háárec mozgalom vezetői törik a fejüket és keresnek megoldást. S újra megszervezik a gyermekeket, akik Palesztina szeretetére nevelik szüleiket és akik olyan nagy érdemeket szereztek a Tórecet Háárec megszervezése körül. A palesztinai gyermekek, kicsi országunknak ezek a drága öntudatos rajongói, ezidén elhatározták, hogy nem követik szülőiket a külföldi üdülőhelyekre csakis abban az esetben, hogyha a szülők beszerzik a Tórecet Háárec bizottság „hechser”-jét. S a haifai konferencián az egyik szónok humoros formában bár, de azt a javaslatot terjesztette be, hogy fel kell lázítani a lányokat is: követeljük vélegetyektől, szerelmeseiktől és tisztelőiktől, hogy a nyarat csakis a Karmel-hegyen töltsék, nem pedig külföldi üdülőhelyen. Mindez persze nem egyéb, mint félmegoldás, radikális változás csak akkor állhat be, amikor megváltozik majd a zsidóságnak vándorlásra beállított lélekalkata, s megszűnik majd az állandó nyugtalanság, amely hajszolt bennünket és belénk nevelte azt a szokást, hogy az egész világot szállodának tekintsük és mindenütt úgy érezzük magunkat, mint az átutazó vendéget.

Herzl arról álmodozik Altneulandjában, hogy a Karmel-hegyről zsidó Riviera lesz, a csupasz hegy át fog változni s paloták, villák, szanatoriumok és elsőrangú szállodák fognak épülni rajta, s jönni fognak zsidó turisták a szélrózsa minden irányából és el fogják árasztani a Karmel minden pontját. Ha az ember végig tekint Haifa, de különösen a Karmel-hegy utóbbi, 10-15 esztendő fejlődésén, ha meggondolja, hogy mit látott ott 10-15 évvel ezelőtt és mit lát ma, hinnie kell abban, hogy Herzl álma nincs messze a megvalósulástól. Igen, lesz zsidó Rivieránk, s a palesztinai zsidók nem fognak többé külföldre menni, hanem ellenkezőleg, a külföldiek fognak idejönni üdülni, ez a hely a világ minden részéből tizezer számra fogja vonzani a tömegeket, zsidókat és keresztényeket egyaránt.

Nem győzzük eléggé csodálni, milyen tökéletesen sikerült az araboknak és törököknek a virágzó Karmel átvaltoztatni vad sivataggá, s annál csodálatraméltóbb, hogy a zsidók rövid idő leforgása alatt miképpen változtatták át a vad sivatagot virágzó, népes paradicsommá. A Karmelre valóban büszke lehet a zsidóság. Erre talán még büszkébb lehet mint Tel-Avivra.

Rég megállapított tény, hogy csakis Palesztinában értheti meg az ember a bibliát és a zsidó történelmet. S azt a jelentőséget, amellyel a szent Karmel-hegy bír a zsidóság és Palesztina számára, csak akkor érjük fel tökéletesen, ha saját szemünkkel látjuk ezt a hegyet, ha gyönyörködünk és elmerülünk kissé szépségeiben, ha megösmékedünk és megbarátkozunk vadregényes részeivel, misztikus barlangjaival és gödreivel. Tudjuk, hogy a Karmel egykor sűrű erdősség borította és erősen népesítve volt. Nem hiába nevezte Jeremiás proféta Palesztinát „Karmel-országnak”, s az sem véletlen, hogy itt vívta meg Ilés proféta az ő nagy harcát a bálványimádókkal. A Karmel volt az ország legfontosabb stratégiai pontja, ugyanakkor egyike volt a legnépesebb telepeknek, valószínűleg azért rajongtak érte annyira a különböző vallási kultuszok hívei.

Nagy ügyesség kellett ahhoz, hogy ezt az istenálotta gyönyörűséges helyet, amelyet sűrű erdősség és virágzó vegetáció borított, a sivár puszták állapotába silyesszék. Ebben a munkában rendszeresen közreműködtek a keresztény vitézek, a druzok, az arabok és a törökök. Csak a zsidók vitték új életet ebbe a pusztába és változtatták azt paradicsommá. Kevés városa van a világnak, amely ily gyors fejlődésen ment keresztül, mint Haifa. S ke-

vés helye van a világnak, mely szépségben és pompában vetekedhetne a Karmellel. Az építési körül a legnagyobb érdemeket a németországi zsidók szerezték, akiket egyébként itt az országban nem nagyon becsülnék meg. Hála annak a szeretetnek amit a németországi zsidók a l'art pour l'art munkával szemben is tanúsítanak és hála azon hajlamuknak, amely azt diktálja nekik, hogy mindent kolosszális méretekre szabjanak, — mindennek tudható be, hogy a Karmel rövid idő leforgása alatt a világ egyik legkellemesebb, legszebb, legtisztább és legfényesebb pontjává változott. Csak az utóbbi hetekben készült el az új országút, amely a Karmelt a Hádár Hákarmellel köti össze. (Az új országút építése 25 ezer fontba került.) S amikor látjuk, miképpen „közeledik” a Hádár Hákarmel a hegyhez, hogyan nő szemlátomást a hegy, hogyan széplül a kilátás, milyen szépséges rejtett zugok bukkannak fel nap-nap után, szilárd bennünk a meggyőződés, hogy ebből a helyből rövidesen zsidó Riviera lesz amely ellát majd tíz és tizez zsidó családot. Vajon miért nem adatott meg Herzlnek, a nagy álmodozónak, hogy ezt megérje?

M. N. Sonnenklar

Markovits Nellyke

Még mindig hihetetlen, hogy székeségedet, mosolygó arcodat ne lássuk többé és jóságod nem boldogított azokat, akik téged oly végtelenül szerettek. Nagy a fájdalom, amelyet a te elmenésed okozott és mily nagy volt a részvét, amelynek tanúi voltunk, amikor utolsó utadra kísérték az embereket.

Egy nagy fájdalom keresztül meg tud gyűlölni és meg is tud szeretni az ember egy várost. Sok rosszat beszélnek Váradról. A te temetéseden azonban fájdalomunkban is meg szeretünk ezt a várost. Mint egy ember mozdult meg és állott a földig lesújtott szülők mellé, akiknek nagy fájdalmában mindenki osztozott Váradon.

Bámulatos volt látni ennek a gazdaságilag leromlott de nem hagyom magam városnak embereit nagy tömegeit, milyen emberi módon adóztak kegyeletük leróvásáért a te emlékednek, drága gyermek.

Ligetet ültetnek a nevedre, kis hugom, Izrael országában, ligetet, amelyre pillanatok alatt hatalmas özszegek gyűltek össze, akár csak a kórházalapítványra, amelyet ugyan csak emléked megörökítésére teremtettek.

Mindenki rólad beszélt, a gyász legretteneesebb óráiban. Idegenek és jóismerősök, akiknek mindegyike tudott valami keveset, finomat rólad. Derűt árasztó, aranyos humorról beszéltek zokogva, arról a numorról, amellyel még a szigorú érettségizető tanárokat is felderített. S most elmondották, hogyan segítettél okos fejjel iskolatársaidnak a dolgozatok javításában és milyen jóságos társa voltál barátainak. És valóságos legendákat meséltek arról a hősiességről, amelyről súlyos betegség alatt tétél tanúsított.

Igy búcsuztak tőled az emberek. Én is búcsuzom tőled kis hugom, Markovits Nellyke, adjon nyugodalmat és békét neked a Teremtő, erőt és kitartást vizsgálatlanul szüleidnek, akikkel együtt gyászoljuk halálodat.

(S. J.-né.)

—Anyák Napja Besztercén. A besztercei Wizo az Arvagondozóval együtt egy jólsikerült gyermekdelutánál ünnepelte meg az Anyák Napját. Biedermann Fanny ovónő általános tetszést aratott műsort tanított be s a szereplők mind rendkívül ügyesek és bájosak voltak. Szerepelt: Abraham Klári, Adler Bella, Berlad Silvia, Biedermann Mici, Berlad Amália, Blittner Ida és Alice, Blau Adi, Bernát Méri, Deutsch Edit, Farkas Magda, Goldstein Malvin, Grünfeld Uci, Goldstein Ella, Hartmann Alice, Hirsch Oti, Izsák Feig és Gitta, Jäger Juci és Rifka, Jakobovits Muki, Jakab Hermin, Léb Éva, Löwy Relli, Meister Evelin, Nierenfeld Helga, Sporn Rezi, Eszti és Évi, Sándor Ági, Utu és Edit, Pfeiffermann Médy és Szuri, Preisler Idi, Simon Bellus, Teichmann Tidi, Trister Lerer, Tviator Jasz, Stup Dudi, Tokayer Rifka, Ullmann Elli és Wenzberg Chumi. Június 6-án özv. Klein Józsefné rendezett egy nagystílusú fagyaldélutánt a Nőegylet és a Wizo javára, melynek igen szép eredménye volt.

WIZO-HIREK

— Weinberger Nándorné Maroshévízen. Június 7-én, hétfőn este Weinberger Nándorné a maroshévi cionista helyicsoport rendezésében előadást tartott Palesztináról, az arabkérdésről, a Keren Hayesod jelentőségéről és egyéb aktuális kérdésekről. A nagyszámú közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig Weinbergerné előadását. Másnap, 8-án este Weinberger Nándorné a Wizo hölgyek számára tartott előadást. Beszélt a zsidó asszonyról, hangsúlyozta, hogy a mai szülőknek, különösen az anyának igaz zsidó szellemben kell nevelnie gyermekét, hogy ezáltal igazi szeretettel szeresse meg a mi földünket, Palesztinát. Ezután Weinbergerné beszámolt a bucaresti Mirjam Scheuer kurzusról. Az élvezetes előadást a csoport diszelnökője, Biedermann Aranka köszönte meg a csoport nevében.

— Anyák Napja Fogarason. A fogarasi Wizo csoport nagyon kedves műsor keretében ünnepelte meg az Anyák Napját. A műsor a következő volt: A központ kiadásában megjelent brosurából Reiter Lunkának a zsidó anyákról szóló előadását felolvasta Ripper Frida, Löwy Josua főrabbi fordításában. Ezután Mendel Ella román költeményt adott elő. Deutsch Ella héber bölcsődalt énekelt, majd Mendel Ibi felolvasta Kornis Else (Timisoara) „Anyák Napja” c. előadását. Steiner Sonja szavazata után Ripper Frida elnökő „A mai fiatal zsidók az összes zsidó anyákhöz” címmel tartott rendkívül hatásos előadást. Az ünnepély a legteljesebb anyagi és erkölcsi siker jegyében zajlott le.

— Irodalmi törvényszéket rendezett a temesvári Hadassza. Június 9-én tartotta meg a temesvári Hadassza csoport irodalmi törvényszékét Joseph Roth „HIOB” című könyve fölött. Elnök Scheer Évi volt, Békés Klári ismertette a könyv tartalmát. Neufeld Magda képviselte a vádat, míg a védelmet Morawetz Zsuzsi látta el. A résztvevők mindegyike teljes gondossággal készült feladatára és olyan bravúrosan látta azt el, hogy nagyból rendezvényen is feltűnően megállott volna helyülket. Az érdekes irodalmi törvényszéken igen sok Hadassza tag vett részt.

— Wizo élet Nagyszébenben. Weinberger Nándorné előadókörútja alkalmával a szebeni Wizo csoportot is meglátogatta. Az illusztr., vendég április 18-án a késő délutáni órákban érkezett meg egy kimerítő utazás után és ennek dacára este frissen, az előadókészség maximumára tartotta meg széleslátókörü beszédét. A közismert cionista asszonyt dr. Révész Béláné meleg szavakkal üdvözölte. Weinberger Nándorné szuggesztív hatása, komoly cionista előadásában szépszámu közönségnek volt alkalma gyönyörködni. Május 2-án a Zsidó Olvasókör nagyertermében tartotta meg a szebeni Wizo a szezon egyik legsikerültebb műsoros estélyét. Dr. Révészné szellemes megnyitóját, melyben helyi személyiségeknek aktuális jókívánságait fejezte ki, petőcegg tartó taps követte. Jakabné Kassovitz Mancsi és Frank Miksáné egy humoros dialógot anyai temperamentummal és tehetséggel adtak elő, hogy méltán megérdemelték a közönség lelkes tetszésnyilvánítását. A következő programszámban résztvevők: Benedek Éva, Elías Emilné, Erdélyi Magda, Fein Mártonné, Frak Miksáné, Halmos Gréti, Klein Liesl, Dr. Márcsné, Melamed Eta, Reiner Györgyné és Seemann Maca. Szinre került „Hajdan és most” című divatrevü nyolc jelenetben, kfigurázva a régi és mai asszony egy napját öltözködésben és mentalitásában. Minden jelenet nagyon bájos és élethű volt, különösen a régi kosztümökben szereplő hölgyek, akiket minden jelenetnél frenetikus tappsal fogadott a publikum. Neumann Ilse konferánstát, mint az est legnagyobb sikerét kell elkönyvelnünk. Erről a fiatal, tehetséges kislánnyól valóban csak szuperlatívuszokban lehet beszélni. A művészi érzékkel feldiszipített színpad dr. Neumann Vilmosné érdeme. Az ötletes és nagyon kedves divatrevü megrendezéséért és összeállításáért dr. Márcsné ezuton is köszönetet mond a szebeni Wizo csoport vezetésének. Nagy türelemmel és fáradságot nem kímélve szerzte be a régi kosztümöket és az egész munka ország-lánrészt végzte. Az estély közmegelegedése ritkaszép anyagi és erkölcsi sikerrel végződött.

(Ezriné.)

VASÁRNAP
A FE
Ide
gy
M
A
F

Árvá
Az Erdélyi Zsi
közponja körle
mennyi hitközség
üdülötelepre küll
mekk nyaralata
templomi adomá
át. A vezetőség
Árvák szombat
(Sabbat Balak)
rünk tartsa kö
el járulni és ado
az Arvagondozó
ruló árva és szeg
tíhujai telepére.
bet adunk gyerme
lehetővé tesszük
munkabíró és h
szadalmnak. Az
zésére az Orth.
Izr. Országos Ir
ben külön is fel
tozó hitközségek
Az Arvagondozó
hitközségeket,
vették volna kéz
ját június 26-án
miatt nem volna
közlebbi szomb
a hittevésükre
fogva ezen a na
el, külön kéri,
gondozó közpo
vagy a vidéki
tassák el.

— Az erdélyi zsi
támogatása fo
ralótelepre ezé
és szegény gyer
áldásaiban. U
csoportokban a
matban van é
29-én 200 vérsz
dul el, hogy egy
térjen vissza el

— Az utalko
mezőgazdasági
curestiből jelent
utalkodó jelenlé
intézet új épüle

— Letartózt
városi szikszent
curestiből jelen
Ardeal Rapidon
a bucaresti sík
akinek táskját

— Foto MEI
— Hatalmas
szaki részén. E
késő délután a
kadás vonult a
ez idő.

— Antonesc
mány. Bucures
cut a holland
Nassau rend n

Sz
felvesz az
gondos és
vezetője

VARNA

A FEKETE TENGER PARTJÁN

Ideális tengeri üdülőlhely,
gyógyfürdő strand, előrangú
gyógyfürdő, csodás ter-
mezet és bájos éghajlat.
Roulette, Baccara, Chemin
de fer, Sport.
A szociális elhelyezkedés miatt
fővárosunk Varsa, Bulgária.

HIREK

Árvák szombatja

Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó közösvári központja körlevelet intézett Erdély valamennyi hitközségéhez és kérte hogy a tízúti üdülőttelepre küldendő árva és szegény gyermekek nyaraltatása érdekében egy szombat templomi adományait erre a célra engedjék át. A vezetőség egész Erdély területére az Árvák szombatját egységesen június 26-ra (Sabbat Balak) tűzte ki. Minden hittestvérünk tartsa kötelességének e napon a Tóra elé járulni és adományaital előmozdítani, hogy az Arvagondozó minél több nyaralásra szoruló árva és szegény gyermeket kioldhasson ki tízúti telepére. A nyaralással mindennél többet adunk gyermekeinknek: az egészséget és lehetőséget, hogy testileg megerősödjék munkabíró és hasznos tagjai lesznek a társadalomnak. Az Árvák szombatja megrendezésére az Orth. Központi Iroda 470-937. az Izr. Országos Iroda pedig VIII. sz. körlevelében külön is felhívta a fenntartó alá tartozó hitközségeket.

Az Arvagondozó ezúton is kéri mindazon hitközségeket, amelyek megkeresését nem vették volna kezhez, hogy az Árvák szombatját június 26-án, vagy ha ez technikai okok miatt nem volna lehetséges, ugy valamelyik közlelbi szombaton rendezzék meg. Azokat a hittestvéreinket pedig, akik bármely oknál fogva ezen a napon nem kerülhetnek a Tóra elé, külön kéri, hogy adományait az Arvagondozó központjához Cluj, Str. Paris 56, vagy a vidéki csoportok vezetőségéhez juttassák el.

Az erdélyi zsidó társadalom nagymértékű támogatása folytán kibővített tízúti nyaralóttelepre ezéiben két csoportban 400 árva és szegény gyermek részéül a nyaraltatás áldásaiban. Ugy Clujon, valamint a vidéki csoportokban a gyermekek kiválasztása folyamathban van és az első csoportban június 20-én 200 vérszegény és beteges gyermek indul el, hogy egyhávi üdülés után megerősödjék térjen vissza előbbi környezetébe.

Az uralkodó jelenlétében felavatták a mezőgazdasági kutatóintézet új épületét. Bucarestből jelentik: Ma délelőtt avatták fel az uralkodó jelenlétében a mezőgazdasági kutatóintézet új épületét.

Letartóztatták az Ardeal Rapidban a fővárosi sikkasztó adópnéztáros bűntársát. Bucarestből jelentik: A rendőrség ma éjjel az Ardeal Rapidon letartóztatta Menelaz Varveri, a bucuresti sikkasztó adópnéztáros bűntársát, akinek táskájában 4 millió lejt találtak.

Foto MEISNER, Regele Ferdinand 3. Hatalmas felhőszakadás a főváros 63-aszaki részén. Bucarestből jelentik: Tegnapi délután a főváros északi felén felhőszakadás vonult át, a déli részén derült maradt az idő.

Antonescut kinttette a holland kormány. Bucarestből jelentik: Viktor Antonescut a holland kormány kinttette az Orange Nassau rend nagykeresztjével.

Tizennégy tagból álló banda revolveres közelharca a iasi CFR-műhely kasszájéért

IASI, június 19. (Az Uj Kelet tud.) Amerikai izü rablóátadás történt tegnap Iasiban. Tizennégy tagból álló banda behatolt tegnap éjjel a CFR nicolai műhelyébe és megátadta az örököt, akik közül többen rálótték a banditákra. A lövés dördülésére a banditák menekülni igyekeztek, de egyet közülük sikerült lefűelni. A menekülő banditák visszatűltek az őrségre, amelyet csak akkor szűntettek be, amikor a szomszédos laktnyábol előkerült 30 katoná. A letartóztatott bandita bevallotta társai neveit, akiket valószínűleg hamarosan sikerűl kézrekeríteni. Mint később kiderűlt, a banda a műhelyben levő többmillió lejt tartalmazó kasszáat akarta kiűrtetni. A csendőrt, aki elfogta az egyik banditát, jutalmul 30 napra szabadságotlák és előléptetésre terjesztették elé.

A pápa tiltakozni készül az ellen, hogy a bolgár trónörökös ortodox rítus szerint kereszteljék meg. Vatikánvárosból jelentik: Az olasz lapok azt hiszik, hogy a pápa tiltakozni fog az ellen, hogy a bolgár trónörökös ortodox rítus szerint kereszteljék meg, mert anyja katolikus. Ismeretes, hogy a Szentsek tiltakozott a bolgár királyi pár első gyermekének születésekor is.

Hetvenhatszázalékos vasuti kedvezmény a Carol alapítvány által nyaraló diákoknak. Bucarestből jelentik: A CFR július 1 és szeptember 30 között a Carol alapítvány által fatura küldött 1800 diáknak 75 százalékos jegy kedvezményt nyujt. A kedvezményt a kijelölt diákok megfelelő igazolás mellett a kiindulási helyükön kaphatják meg.

Impotencia főbbé nem létezik

Mint minden más térer, ugy az impotencia kezelésénél is az orvostudomány nagyon sokat haladt.

Eddig csupán különböző izgatószerkezet ismertűnt, amelyek azonban csak egyetlenségűszer gyakoroltak hatást, a szervezetben levertséget idézve elő, annyira, hogy képtelen újra erőre kapni.

Az orvosok ezokból másat kerestek, még pedig egy olyan gyógykészítményt, amely az impotenciát közvetlenül annak okaira történő hatása által gyógyítsa.

Ezt a képességet a legtekéletesebb módon a Reton-tabletták bírják.

Reton hatása már a kezelés harmadik napján érezhető. Ettől a pillanattól kezdve a férfi olyan mértékben tudja megőrizni újra visszanyert székszuális erőt, amennyire betartja azokat az utasításokat, amelyek a RETON-pasztilákat tartalmazó tubusokhoz vannak mellékelve.

A kezelés napi 3 tablettából áll. Egy tubus 25 tablettát tartalmaz és ára 98.— lej.

Kapható az ország összes gyógyszerertáiban és drogériáiban.

Vidékere Lei 119 előzetes bekűldése esetén szállítunk. Vezérképviselő: E. & L. Cioară, Bucuresti III. Str. Speranței No. 37.

Nyaraljon Szovátán a „Siesta”-ban, amely dr. Mátyás fürdőorvos vezetése alatt a fürdőhely legkittinőbb nyaralója. Modern szobák, kittinő konyha diétával is. Prospektus: Sovata Siesta. Telefon 3.

Dr. Róth Dezsőné előadásai Temesváron. Június 9-én, szerdán déluán Mann Zseni lakásán folytatta dr. Róth Dezsőné palesztinai beszámolóját. Ezuttal a Wizo mezőgazdasági intézményeiről számolt be az elnök, valamint ezzel kapcsolatosan az általános palesztinai életéről is beszélt. Megemlítette azokat az előnyöket, amelyeket a Wizo munkája jelent a palesztinai asszonyoknak. Ezenkívűl élénk színekkel esztelte a Haifán megtartott Chag Habbikurim ünnepeit. Az összejövetelen a nagy hőség dacára nagyon sokan vettek részt és az asszonyok élvezettel hallgatták végig Dr. Róth Dezsőné beszámolóját.

Az aranyér
Anusol
vegélkup
kezeléssel
meggyógyul

Orvosa
is ezt
ajánlja.

Christensen Ingrid felfedez egy szigetet

Christensen Ingrid, a norvég sarki utazó új expediciót szervez a sarkvidék kutatására. Christensen Ingrid, a sarkvidék egyik legalaposabb ismerője, joggal számítható korunk legérdekesebb asszonyai közé. Felfedezői hírneve nem régi keletű, 1930-ban határozta el magát rá a fiatalasszony, hogy férjét, egy ismert tudóst, elkísérje egyik kutató expediciójára a Déli sark vidékére. Azóta nem kevesebb, mint négy kutató utat tett a sarkvidéken s legutolsó útján fontos földrajzi felfedezést tett: repülőgépről észrevett egy addig ismeretlen nagy szigetet s több repülőkirándulás alkalmával részben át is kutatta. E kutatásaival megbecsűlt nevet szerzett a szakkörökben.

Cristensenné véletlennek köszönheti felfedezését. Az expedíciónak ugyanis más tudományos céljai voltak: méréseket és megfigyeléseket eszközözni. Christensenné az expedícióra kedvenc lányát, a 17 esztendő Fiet is magával vitte a Déli sark vidékére.

Egy reggel a főtáborhelyről felszállottak felderítő repülésre.

„Ennek a repülésnek valamennyi részletére még ma is jól emlékszem — beszéte el a kutató. — Négyen voltunk: a pilóta, a fűjem, Fie és én. Korán reggel startoltunk s készen voltunk rá, hogy hosszabb ideig a levegőben fogunk maradni. Egy ilyen repülés az uszó jégár fölött egyedűlláló szépség. Valamennyien szinte megbabonázva bámultunk a végtelen fehér, napsütésben ragyogó jégmezőre.

Hirtelen megtorpantam. Csodálatos Fata Morganaként 4000 méteres s magasabb hatalmas hegyek bukkantak fel a láthatáron. Szilárd föld fölött repűltünk, holott térképeink szerint ezen a helyen nyílt tengernek kellett volna lennie.

Olyan mélyen repűltünk az ismeretlen sziget fölött, amilyen mélyen csak repűlhetünk. Egy norvég zászlót dobtunk az egyik jégpáncélos hegyre, jellűl, hogy az ujonnan felfedezett szigetet Norvégia részére bírtokba vettük. Biztonság kedvéért még néhányszor repűltünk a sziget fölött s felvételeket csináltunk. Sajnos, a szakadékok, egyenetlen területen lehetetlen volt a leszállás.”

Christensen Ingrid nagy lelkesedéssel és örömmel készíti elő új expedicióját. Ötvenöt esztendő kora ellenére is még oly fiatalnak és tetterősnek érzi magát, mintha csak most tette volna le az érettségi vizsgát. Fien kívül még négy gyermeke és két unokája van, akiknek otthon kell maradniuk. Fie azonban anyjával tart, akinek kutatóvérért örökölte, semmiképpen sem akarván lemondani a varázsos szépségű repűléseiről a fehér jégmezők fölött. Utóvégre már „felnőtt hölgy”, több mint 17 esztendő és nem minden kartársnoje dicsekedhetik azzal, hogy részese lehetett egy sziget felfedezésének.

Borsec fürdő

EISIG-villában megnyílt a szigoruan
כשר ארטה' jó és olcsó konyhájáról ismert

Klein vendéglő

Élesezónban olcsóbb árak.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, június 20.

Bucuresti. 7.50: Torna, vidám zene, hanglemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 9.55: Templomi zene. 12: Hírek, sport. 13.10: Rádiózenekar. 14.10: Hírek. 15: Népdalok. 19: Rádió műszaki postája. 19.15: Zenekar. 22: Vendéglői zene.

Budapest. 10.30: Hírek. 11. Ref. istentisztelet. 12: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.10: Hangverseny. 15: Hanglemezek. 16: Előadás. 16.50: Katonazene. 18: Magyar nóták cigányzenekísérettel. 19.30: Kézzongorás jazz zene. 19.55: Csevegés. 20.50: Sporteredmények. 21: Előadás a Studióból. 22.50: Hírek. 23.10: Szalonzene. 24.20: Repülőverseny közvetítése. 1.05: Hírek.

Hétfő, június 21.

Bucuresti. 6.50: Torna, vidám zene, hanglemezek, szakelőadás, hírek. 13: Déli zene, hírek, hanglemezek. 15: Közlemények. 19: Angol zene. 21.20: Hangverseny. 23: Zongorahangverseny hegedűkísérettel.

Budapest. 7.45: Torna, hanglemezek, érend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Legendák. 13.05: Szalonötös. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 16.45: Hírek. 18: Utirajzok. — 18.30: Fuvolaszonata. 19.20: Dalkar. 20.30: Hanglemezek. 21.20: Tökéletes házasság, vigjáték. 23: Hírek. Kávéházi zene. 24: Hírek német nyelven. 24.05: Jazz. 1.05: Hírek.

Az oradeai ort. kóser Szilágyi fiuinternátus

felvesz az 1937-38. tanévre fiutanulókat. A gyermekek a teljes ellátáson kívül gondos és szakszertű előkészítést kapnak az intézet okleveles tanáraitól, akiknek vezetője dr. Szilas zsidó liceumi tanár. Érdeklődők forduljanak Internatul Evreesc de báieji Oradea, Str. Delavrancea 17. címhez.

A legkellemebb nyaralás és igazi áldás a betegeknek, üdülőknek a maramuresi

Costiui-Rónaszék sósfürdő

Elismert hatása van köszvény, csusz, vérszegénység, női betegségek, idegesség esetén. Gyönyörű fekvésű tó, szabad fürdőnek. Állandó homokstrand. Közeli kellemes kirándulóhelyek. Vízum- és vasuti kedvezmény. Prospektust kívánatra küld az Astra Soc. Cult. Sighet Maramures, Palatul Cultural. Szezonnyitás június 6-án

HIREK

Maroshévízen. Ju-
berger Nándorné a
oport rendezésé-
tinaról, az arab-
jelentőségéről és
A nagyszámu kö-
hallgatta végig
másnap, 8-án este
izo hölgyek szá-
szélt a zsidó asz-
y a mai szűlőnek,
az zsidó szellem-
ét, hogy ezáltal
eg a mi földűnket,
ergerné beszámolt
r kurzusról. Az
ort diszelnöknője,
te meg a csoport

son. A fogarasi
s műsor keretében
Napját. A műsor a
kiadásában meg-
Lunkának a zsidó
felolvasta Ripper
fordításában. Ezu-
teményt adott elő.
alt éneket, majd
s Else (Timisoara)
át. Steiner Sonja
da elnök, „A mai
dó anyákhoz” cím-
ásos előadást. Az
yagi és erkölcsi si-

et rendezett a te-
-én tartotta meg a
t irodalmi törvény-
-” című könyve fű-
t. Békés Klári is-
at. Neufeld Magda
védelmet Morawetz
ök mindegyike tel-
feladatára és olyan
gy nagyobb rendez-
lították volna helyű-
örvényszéken igen
sz.

eben. Weinberger
kalmával a szebeni
gatta. Az illusztr-
só délutáni órákban
utazás után és en-
előadókérség ma-
zéleslátókörü beszé-
asszonyt dr. Révész
ldvözölte. Weinber-
hatása, komoly cio-
-ámu közönségnek
Május 2-án a Zsi-
-on tartotta meg a
nyik legsikerűlőbb
vészné szellemes
személyiségeknek
ezte ki, perccsig
és Kassovitz Manc
oros dialógot anny
betséggel adtak elő,
k a közönség lelkes
vetkező program-
benedek Eva, Elías
-in Mártonné, Frak
lein Liesl, Dr. Má-
-er Györgyné és See
-t, „Hajdan és most”
-netben, kifigurázva
napját őltözködés-
-den jelenet nagyon
-ösen a régi kosztű-
-akiket minden je-
-u fogadott a publi-
-kását, mint az est
-lkönyveinűnk. Erről
-nyról valóban csak
-beszél. A művészi
-d dr. Neumann Vil-
-s és nagyon kedves
-s és összeállításáért
-köszönetet mond a
-tősége. Nagy türe-
-kimélve szerezte be
-egész munka orosz-
-közmegelegedésre
-osi sikerrel végző-
(Ezriné.)

UJ KELET Legújabb hírek

Elesett Bilbao

Franciaország hétfőn felveti az ellenőrzés internacionalizálásának kérdését

BAYONNE, június 19. Délután négy órakor Franco tábornok közleményt adott ki Bilbao elestéről. A határnál, a hír vétele után, azonnal meghúzták a harangokat. San Sebastiani jelentés szerint az összes felkelő rádióadókat már négy óra 10-kor jelentették Bilbao elfoglalását. A felkelő-csapatok az Arhanda-hágó irányából hatoltak be a városba. Este a várost délről teljesen elzárták, délkeletről pedig a baszk fővárost környező hegyeken már egyetlen kormánypárti csapat sem volt látható. A város elfoglalása a felkelő-csapatoknak keleti és déli irányból végrehajtott átkaroló mozdulata következtében történt, mely egyben bekerítette a front középső vonala is. Az áttörési kísérlet sikere megtört minden ellenállási lehetőséget és a baszkok kénytelenek voltak visszavonulni, mert a körüzárt csapatok a hábtámadásnak voltak kitéve. Az első felkelő őrszám 12 óra 30 perckor hatolt be a városba, amikor még néhány ponton a baszk csapatok védekeztek. A visszavonuló csapatok levegőbe röpítették a Nervion folyó összes hidjait. Az éjszaka folyamán a városban ezer politikai menekült szabadult ki a börtönökből akik fegyveresen vonultak a felkelők ellen, néhány száz milicista támogatásával, ezeknek a csapatoknak az összeomlása vezetett a városnak az elfoglalásához.

Spanyol kormányhajók megtámadták egy német cirkálót

A Havas berlini jelentése szerint a Leipzig német páncélhajót, június 16-án négy ízben is megtámadták spanyol köztársasági hajók. A páncélost egyetlen lövedék sem találta el. Von Ribbentropp londoni német nagykövét sürgősen tudatta erről az ellenőrzést gyakorló négy hatalom képviselőit. Az ügygel kapcsolatban Hitler kancellár Berchtesgadenből repülőgépen Berlinbe utazott. A Leipzig elleni támadással kapcsolatban a DNB ezeket jelenti: „A német kormány nem hajlandó válasz nélkül hagyni a köztársasági Spanyolország tengeralatti kalózáinak ilyen támadásait.”

Elfogadták a polgárháború emberségessé tételére vonatkozó kiáltványtervezetet

Londonból jelentik, hogy a benemavatókzasi bizottság tegnap ülést tartott, ami után közleményt adott ki. A kommuniké rámutat arra, hogy a bizottság elfogadta a spanyol polgárháború emberségessé tételére vonatkozó kiáltványtervezetet, amit azonnal el is juttattak a valenciai és salamancai kormányokhoz. Többek között arra kéri a két kormányt, tegyék meg a szükséges intézkedéseket a nemharcolók, tuzsok és hadifoglyok emberi bánásmódja érdekében, szüntessék be a tuzrendszert és a rögtönzi kivégzéseket, tartózkodjanak a nyílt városok és falvak bombázásaitól és más nemzetközi jellegű célpontok megtámadásától.

A Havas londoni jelentése szerint Franciaország hétfőn, a benemavatókzasi bizottság-

Egy milliót

és munkáját helyezni fiatal, 14 éves gyakorlattal bíró mérnök már meglevő vállalatba. Diszkreció garantálva. A. Bleicher, Bucuresti IV. Pop de Băsesti 52.

A nyári szezon egyik legfontosabb közszükségleti cikke: az ecet. Nagyváradon új, modern,

kóser ecetgyár

létesült. Figyeljen a

TIGRIS márkára!

Kellemes aroma, elsőrangú minőség, versenyképes árak. Fűszereknek kérjenek azonnal árajánlatot a gyártól: Fabrică de Oțet Tigru, Otadea (Tel. 503.) A gyár a nagyváradi ort. rabbinátus kaszusz-bizottságának fellügyelete alatt működik.

כשר אף למהדרין
מהמהדרין

tróban a vízrepülőgépek és a kis hajók is. Franciaország reméli, hogy kérését elfogadják, mivel Németországban részéről enyhülés állott be a nemzetközi helyzetben.

Cartagena, június 19. (Rador.) A Don Jaime I. hadihajón történt robbanás áldozatainak száma nem 22, mint először jelentették, hanem sokkal nagyobb. Csupán tegnap 50 matrózt temettek el. A Don Jaime elvmaradt matrózai és az Almirante Cervera tengerészei vonultak el a koporsók előtt.

Offenzívába kezdtek a madridi kormánycsapatok

Madridi jelentés szerint a kormánycsapatok ma hajnalban levegőbe röpítették az esztramadurrai uton lévő fehérrázát, amelyet a felkelők erődítetté építettek ki. A heves tüzéségi párbaj az egész reggel folyamán tartott és a kormánypárti csapatok déli 1 órakor rohamra indultak. A harc rendkívül kegyetlenséggel folyt. A kormány ágyú akcióba kezdtek és bombázzák a felkelő vonalakat. A harc hallható a főváros minden pontjáról.

Az Északi sark érintésével San Franciscoba startolt három orosz pilóta

Mára várják San Franciscoba a repülőket

Ottawa, június 19. (Rador.) Az edmonton-i drótnélküli táviróállomás tegnap üzenetet vett fel, amely szerint délután három órakor grenwichi időszámítás szerint Moszkvából elindult egy orosz repülő, hogy a sarkvidék felett San Franciscoba repüljön.

Washingtoni jelentés szerint a két orosz pilóta, akik Moszkvából San Franciscoba akarnak repülni, ma reggel 6.10 órakor érintette az Északi-Sarkot. A gép ma délután kell, hogy az albertai Edmontonba érkezzen, míg ma hajnalban megjöhethet San

Franciscoba.

Moszkvából jelenti, hogy a Moszkva—San Francisko ultra indult gépben három pilóta: Tschklakov, Bajdukov és Beliakov ülnek.

Newyorki jelentés szerint az Egyesült Államok hadügyminisztériuma ma reggel 8.20 órakor (sanfranciskói időszámítás) a következő rádiótáviratot kapta a Moszkvából elindult orosz repülőktől: A 84-ik északi szélességi és 110-ik nyugati hosszúsági fokon vagyunk. Minden rendben a felületen.

Lemond a Blum-kormány, ha hétfőig nem szavazzák meg a teljhatalmi javaslatokat

PÁRIZS, június 19. (Rador.) A pénzügyi téren való teljhatalmi javaslatot, mint mértékadó körökben állítják, legkésőbb vasárnapig véglegesen megszavazzák, mert a kormány elhatározta, hogy lemond, ha hétfőig nem állnak rendelkezésére olyan intézkedések, amikkel megvédheti a frankot.

Egyidejű párizsi jelentés szerint a pénzügyminisztérium panaszára a vizsgálóbíró elkobozta a l'Insurge című folyóirat legutóbbi számát a „nemzeti hitel elleni támadások” című cikke miatt. Együttal vizsgálatot vezettek be a lap ellen.

A szenátus elvetette a képviselőház által elfogadott javaslatot

Párizs, június 19. A szenátus ülése, mely a pénzügyi meghatalmazási tervezetet tárgyalja, délután 3 óra 10 perckor ült össze. Gardey nyújtotta be a képviselőház által elfogadott jelentést, amellyel a kamara a kormánynak megadja a kellő meghatalmazást a pénzügyi újjáépítés tárgyában. Gardey bejelenti, hogy a szenátus pénzügyi bizottsága lényegesen módosította a javaslatot. A szocialisták kivételével az egész szenátus nagy tapssal fogadta a javaslatot. A jelentés a kormány által kért teljhatalom jelentős korlátozását kéri.

A szenátus rendkívül feszült atmoszférában folytatta tanácskozásait. Aurioi felhívást intézett a szenátushoz, hogy adja meg a teljhatalmat a spekuláció megfékezésére és rámutat arra, hogy az a szöveg, amelyet a szenátus pénzügyi bizottsága javasol, nem elég hathatós. Blum tartott ezután beszédet főleg politikai jellegű beszédet és rámutat arra, hogy ha a szenátus nem követi a kamara többségi szavazatát, ez az általános szavazati jog újabb meghamisításához vezetne. Blum kifejtette azt a véleményét, hogy tervezett intézkedésekkel a pénzügyi helyzetet, mely a múlt öröksége, fel lehet majd javítani.

Cailloux, a pénzügyi bizottság elnöke tartott ezután beszédet, beismerte hogy a pénzügyi helyzet valóban a múlt öröksége, de az ország elsősorban rendet akar, a kormány szociális intézkedései pedig súlyosbítják a helyzetet.

Perrer szenátor nyújt be ezután javaslatot, amelyben azt kéri, hogy a szenátus a pénzügyi bizottság határozatának mellőzésével szavazzon a kamara által már elfogadott meghatalmazási törvény fölött. A szenátus a javaslatot 188 szavazattal 72 ellenében elvetette. Jóllehet Blum nem vetette fel a bizalmi kérdést, a szavazás aránya jellemző a vita hangulatára.

Ezután a szenátus 238 szavazattal 52 ellenében elfogadta a pénzügyi bizottság javaslatát, mely radikálisan megváltoztatta a kamara által elfogadott tervezetet. A kormány ezután sem vetette fel a bizalmi kérdést. Lapunk zárta az ülést nagy izgalom között folyik.

Nagy tűz az aradi textilipar gyárpépületében

Arad, június 19. (Az Uj Kelet tud.) A szombatra virradó hajnali félkét órakor nagy tűz ütött ki az aradi Textilipar bányászati gyárában. A tüzet azonnal észrevették és a gyári tűzoltóság vonult ki az eloltására, ez azonban nem birt a lángokkal és a városi tűzoltóság segítségét kérte. A városi tűzoltóság egy pumpával és három kocsiával vonult ki a tüzhöz és megfeszített munkával reggel hat órakor sikerült lokalizálni a tüzet. A tető kétszáz méteres hosszúságban égett el, ezenfelül érzékeny kárt szenvedett az üzem a raktárban felhalmozott áruk megrongálódása miatt. A kár ötszáz ezer lej, ami biztosítás útján megtérül. A tűz okát még nem sikerült megállapítani.

Letartóztatták az aradi szakszervezeti tanács elnökét

Arad, június 19. Érdekes letartóztatást fogantatosított tegnap az aradi ügyészség. Egy régi munkáspárrel kapcsolatban őrizetbe vették Strangar Demian Sava-t, az aradi szakszervezeti szaktanács elnökét. A vizsgálóbíró elrendelte ellene a harmincnapos vizsgálati fogságot, államellenes szervezkedés és tevékenység vádjával. A törvényszék váditanácsa nem erősítette meg a vizsgálóbírói végzést. Strangar Demian Sava azonban így sem kerülhetett szabadlábra, mert az ügyész még nem döntött, hogy fellebbez-e, vagy sem. Az ügyésznek három napon belül van joga fellebbeznie.

— Ha étvágytalan, úgy igyék néhány napot át reggel éhgyomorral félpohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ezáltal bélműködése szabályozódik és így egész emésztése rendbe jöhet. Az orvosok ajánlják.

Lion Feuchtwanger: A hamis Nero. Vespasianus fia, Titus császár, Jeruzsálem meghódítója uralkodik. Számos bel- és külpolitikai nehézséggel kell megküzdenie ezeknek egyik legsúlyosabbika a hamis Nero fellépése a Tigris és az Eufrates közötti területen. Ennek a hamis Neronak az élettörténetét adja Feuchtwanger ebben az új regényében. Varro az egykori dűsgazdag római szenátor Nero barátja és politikai elgondolásainak örököse áll a háttérben, az ő kezében futnak össze a szálak, ő indítja meg a lavinát, tessz császárrá a kis keleti uralkodókra támaszkodva az ál Nérot, egy Terentius nevű Nerohoz végzetesen hasonlító fazekast. Varro már-már arról álmodik, hogy bevonul a Palatinusra is. De az általa teremtetett Terentius-Nero-báb lassanként kicsuszlik a kezéből, megkötyagosodik a hatalomtól és mint valami életre kelt büvészinas, rombadönti mestere nagyszerű építményét. Rómával, a világ urával nem lehet büntetlenül szembe szállni. A légiók megindulnak és a kaland csúf bukással végződik. Feuchtwanger: Hamis Nero c. hatalmas könyve 404 lapon, remek kiállításban, Pantheon kiadásban jelent meg, Dormándi László fordításában 132.— Lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a Pantheon újdonságok listáját.

CENZURAT

Taxa postala
pénzért
No. 224713/529.

10. Tele
Havonta
évre 600
füldre:
félre
KELLETT
szidóság
ja. Cikke
forrás a:
1 LE

Lem

Lebrun el

Ch

PÁRIZS, június 19. A többsége a Leon Blum csupán az eredet ton éjjel a kormányt, hanc Mian Aurioi eredeti javaslat volna a bizalmi ismét a kamara vasárnap virradó Leon Blum hontemps-t, a kormányzóemberét bizszené, ha kelenek és ennek is felkért, hogy totta Chautemp ki megbízatást rán sikerülni fe, hogy Chaut alapozni kormány orientálódni, ha Leon Blum saink számolna

A szer

Mint az Uj jelentette, a frajel leszavazta a teljhatalmat kért, annak ellené sége 2 nappal elatot. Bár Leon pénzügyminiszte mi kérdést és a vaxta az eredet gesen módosított Leon Blum és m ső elhatározásár tus „korlátolt” nem vállalhatják lelésségét és len

A lemondás napra virradó h be a szenátus v hivott és a haj után. A szenátu este 10 órakor Gardey, a pénz terjesztette és zottság által javaslatot.

A bizottság e cent Aurioi per szólásra és eré litásait a kormányvonatkozólag és toztathatja meg Politika pénzü Leon Blum ezután szólásra

a kormány na lan bizalmát laltól bizalm meg a szenát eredeti javas hatalmazás tást tartalmaz ussá teszi a

Ezután Le